

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

APJUNGĖS

AMERIKA, LDS ORGANŲ DARBININKŲ IR LIETUVIŲ ŽINIAS

680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

Copyright

XXXIX. Nr. 15

Redakcija: GLenmore 5-7281

PENKTADIENIS (FRIDAY)

VASARIO - FEBRUARY 26 D., 1954 M.

Administracija: GLenmore 5-7068

*10 CENTŲ

Sen. McCarthy su kitais investigacijos komisijos nariais rengia medžiagą kaltinimui kai kurių kariškių.

Dulles: Kinijos nepripažinsim

Washingtonas. Vasario 24 valstybės sekretorius Dulles per radiją ir televiziją pasakė kalbą apie Berlyno ir numatomą Ženevos konferencijas. Dulles pripažino, kad Amerikos visuomenėje dėl kom. Kinijos dalyvavimo konferencijoje yra tam tikro nerimo. Dėl to jis pareiškė: "Komunistinis Kinijos režimas atvyks į Ženevą ne tam, kad būtų mūsų pagerbtas, bet tam, kad būtų atsakyti prieš pasaulio viešąją nuomonę."

Dulles pasakė, kad yra galimybė, jog Molotovas nori iai- kos Azijoje. Tam reikia ir toliau išnaudoti visas diplomatinės priemonės, taigi kalbėtis Ženevoje. Berlyno konferencijoje — kalbėjo Dulles — buvo pasiekti du dalykai: 1. Molotovas buvo priverstas parodyti taip, kad visi pamatytų, jog Sovietai nori pasilaikyti visa, ką jie yra susigrobę, ir dar daugiau prisigrobti; 2. Molotovas buvo priverstas priimti tokią formulę, kurioje Amerika įsakmiai pabrėžė nepripažinti kom. Kinijos režimo.

4. Pasisakė prieš tai, kad keturių ar penkių valstybių konferencija spręstų pasaulio likimą. "Jos neturi tam nei teisinio nei moralinio pagrindo." O Amerikos vyriausybė "neturėtų daryti su Sovietų Sąjunga jokių sutarčių, ligi ji atitrauks savo kariuomenę iš satelitinių valstybių rytų Europoje ir kol Lenkijos, Čekoslovakijos, Bulgarijos, Vengrijos, Latvijos, Estijos, Lietuvos ir Rumunijos gyventojai atgaus galimybę laisvai išsirinkti sau vyriausybę.

Kada Prancūzija svarstys sutartis?

Paryžius. Prancūzijos užsienio reikalų ministeris Bidault pasisakė prieš tuos, kurie europinės kariuomenės sutarčių tvirtinimą nori atidėti po Ženevos konferencijos. Bidault reikalauja jau dabar svarstyti sutartis tvirtinimą. Jis pats pasisako už, tik reikalauja trijų sąlygų: kad Amerika suteiktų garantijas; kad Anglija prisidėtų prie europinės armijos; kad Vokietija susitartų su Prancūzija dėl Saaro krašto. Tokiu būdu Bidault atsakomybę ir iniciatyvą suverčia kitiems ir gali laukti, ką tie pasakys.

Sakoma, betgi, kad sutartys nebus svarstomos prieš gegužės 1.

Knowlandas: Jokių sutarčių su Rusija, kol ji neatitraukė kariuomenės

Washingtonas. Berlyno konferencijos vaisiai buvo netikėti ir dėl to Amerikoje sutikti su nepasitikėjimu. Aštriausiais ji išreiškė respublikonų lyderis sen. W. F. Knowland. Vasario 22 dienos kalboje jis teigė: 1. Berlyne sutarta konferencija balandžio 26 Ženevoje gali vesti į tai, kad į Jungt. Tautas būtų primta kom. Kinija, kurią tos pačios Jungt. Tautos buvo paskelbęs agresorium. "Kinijos priėmimas būtų Tolytų Munchenas ir didelis tarptautinio komunizmo laimėjimas." Tai priartintų ne

taiką, bet trečiąjį karą. 2. Su kom. Kinija galima kalbėtis dėl Korejos. Bet svarbu, kokia kaina galima pirkti iš komunistų Korejos taiką. Klausimas liečia ne tik Azijos valstybių laisvę, bet ir Amerikos garbę. "Amerikiečiai nepripažinti Tolytų Munchenų."

3. Nesusipratimu laiko Amerikos sutikimą dalyvauti konferencijoje su kom. Kinija dėl Indokinijos, nes Amerika nėra aktyvus to karo dalyvis. Bet jeigu ir čia galima būtų iš komunistų pirkti taiką, tai ko-

IŠ BERLYNO Į ŽENEVĄ

Keturkampis ar apskritas stalas Ženevoje? • Ar Indokinijos taika bus pirktas už europinę kariuomenę?

"Valstybės sekretorius Dulles turės griebtis visos gražybės, kad Amerikos viešąją nuomonę ir ypačią Kongreso politikus įtikintų, kodėl jis leidosi į Berlyno komunikate formuluotą konferenciją su Kinija dėl Korejos ir Indokinijos." Taip rašė šveicarų "N. Z. Z." po Berlyno konferencijos. Tačiau tyčia ar netyčia taip atsitiko, kad Dulles slapta pranešė apie konferenciją kongreso komisijai, o tuo tarpu viešąjį dėmesį patraukė į save McCarthy nauja aštri kova su komunistais kariuomenės įstajogė...

Ir šiandien mažiau jau aktualu, kaip pirmą dieną, kas konferencijoje laimėjo ir ką. Šiandien išskyla jau kitas klausimas: o kas toliau? Balandžio 26, taigi Ženevos konferencija ne taip jau toli. Kokios viltys bus į ją dedamos?

Pagal tai, kas Berlyne sutarta ir viešai paskelbta, Ženevos konferencija tebus ta pati Panmunjomo konferencija, iš Korejos perkelta į Šveicariją. Tik ji bus "pagerinta" greičiausiai Molotovo naudai.

Dulles pareiškė, kad toje konferencijoje neutralių nebus; būsią Korejoje kariuomenės šaly. Ten bus ir Maskva. Taigi Maskva turėtų būti pripažinta karūvusia šalim. Ji, aišku, su tuo nesutiks, ir pirmas klausimas konferencijai bus procedūrinis: ar tai dviejų pusių, arba keturkampio stalo konferencija, kaip Korejoje, ar apskritoj, kaip norėjo komunistai. Jau dabar europinėje spaudoje sakoma, kad Dulles bus nusileidęs nuo keturkampio stalo konferencijos, kurią jis buvo iškovojęs Korejoje. Kitas paruošiamasis klausimas — programos. Sutarta svarstyti Korejos ir Indokinijos reikalus. Bet Molotovas nori kelti ir kitus klausimus, kuriuos jis vadina įtampos pašalinimais. Dulles laikysis to, kas nurodyta. Tačiau Dulles buvo tvirtinęs, kad Berlyne bus svarstoma tik Vokietijos ir Austrijos reikalai. O konferencijos rezultatai pasisuko visai į kitus klausimus... Dulles dėl Ženevos konferencijos norėjęs, kad tik patenkintamai išspręsdus Korejos klausimą, būtų einama jau prie Indokinijos. Bet nuo to nusistatymo Dulles buvo atkalbėtas Bidault. Ir toliau bus atkalbinėjamas. Ir dėl to Dulles nebus lengva atsakyti, ir bus svarstomi ir kiti reikalai, viena pradėjus ir nesutarus ir šokant prie kito kaip Berlyne.

Kuris iš visų klausimų gali virsti svarbiausiu, lemiančiu, galima spręsti iš Basler Nachrichten samprotavimų. Laikraštis tvirtina, kad Korejos klausimas dabar kinų ir rusų aktyvė vėl nebeaktualus, vietinio pobūdžio. Tarptautinės reikšmės klausimu virto Indokinija, kuria Maskva gali žaisti ir šachuoti pačios Europos reikalus.

Molotovas žino, kad Prancūzija suinteresuota Indokinijoje karą baigti. Tuo kabliuku nori vilioti kuo daugiausia nuolaidų. Tačiau laimėjus taiką Indokinijoje Prancūzijai dings pagrindinis argumentas prieš europinę bendruomenę. Šiandien ji aiškina, kad jos kariuomenė prižiūta Azijoje, ir dėl to europinė kariuomenė vyrautų vokiečiai. Karą Indokinijoje baigus, Europoje Prancūzija sustiprėtų. Bet Molotovui nėra noro turėti Europoje stipresnę Prancūziją. Už tai, jei Maskva sutiks su taika Indokinijoje, tai tik už geras nuolaidas, aukojant europinę kariuomenę, gal net išsiderant, kad Indokinijoje būtų sudaryta bendra (komunistų ir nekomunistų) vyriausybė, kaip Molotovas to reikalavo Vokietijoje.

Taigi vilčių tik tiek, kad vėl galima bus derėtis ir vilkinti. O jei būtų "stebuklas", kad susitartų, tai reiktų tada Vokietijos klausimus svarstyti Panmunjome...

McCARTHY VALO KARIUOMENĘ

McCarthy laimėjo prieš kariuomenės sekretorių Stevens

Washingtonas. Sen. McCarthy komisija tiria dabar komunistų veiklą kariuomenėje. Vasario 22 klausinėjo gen. R. W. Zwickler, kuris yra Kilmer stovyklės viršininkas. Jį kaltino McCarthy, kad gydytoją Peress, komunistą, pakėlęs į majoro laipsnį, o kai atleides, tai su visa garbe, užuot atidavęs jį karo teismui.

Vasario 23 buvo kalbama apie komunistų kariuomenėje — pačiame Pentagone, apie Mrs. A. L. Moss. McCarthy kaltino, kad ji buvusi komunistų partijoje ir Pentagonas laiko ją savo tarnyboje, kur ji gali šifruoti slaptuosius Pentagono kodus. Prieš Moss liudijo Mary Markham, FBI slapta a-

gentė. Ji pareiškė, kad Moss karo metu tikrai priklausiusi komunistų grupei ir kad apie ją jau 1949 agentė buvo parašiusi pranešimą.

Armijos atstovas aiškino, kad Moss nedirbusi kodų skyriuje ir kad pati armija tardyt pradėjusi anksčiau, nei įsikio McCarthy. Moss advokatas tvirtino, kad ji niekad nebuvo komunistė ir niekad nebuvo kodų kambaryje.

Vasario 25 apklausinėjamas

pats kariuomenės sekretorius Stevens. Jis labai aštriai susikirto su McCarthy, uždraudamas savo karininkam paklausti McCarthy kvietimo į tardymą be jo, Stevenso, žinios.

McCarthy pavadino Stevenso lojaliu amerikiečiu, bet neinformuotu, kas dedas jo departamente. Tarp sekretoriaus ir McCarthy laukiama dar labiau santykius įsitempiant. Prezidentas tuo tarpu nesikiša.

Pijaus XII sveikata negerėja

Vatikanas. Pijaus XII sveikata negerėja taip, kaip buvo laukiama. Jis vėl priverstas gulėti.

Vasario 24 naktį vėl pasikartojo gastritės priepuolis.

Dirbdamas iki vėlaus vakaro, o penktą valandą ryto keldamas, popiežius labai išvargino savo organizmą; nors yra 1,80 metrų aukščio, bet sveria tik 55 kl. Nelengva atstatyti jėgas tam, kuris kovo 2 susilaukia 78 metų.

MAU MAU STIPRĖJA

Londonas susirūpinęs, kad Afrikoje, Kenya, Mau Mau teroras nesiliauja. Per devynias paskutinės diena buvo nužudyti 197 teroristai. Tačiau jų skaičius nemažta. Vyriausybė ypač aštriai puola darbiečiai, nurodydami, kad jos griežtos priemonės nieko nepadačta. Išvyko su padėtim susipažinti kolonijų ministeris.

ADENAUERIS PRITARIA

Bonna. Vokietijos kancleris Adenaueris nuskrido į Berlyną ir pasakė kalbą, kurioje ragino rytų Vokietiją išverti. Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos užsienio reikalų ministrų pastangas konferencijoje gyvė. Labai aštriai puolė Molotovą.

MARŠALAI PUOLA AMERIKĄ

Maskva. Vasario 23 buvo raudonosios armijos 36 metų. Maršalas Bulganinas ir marš. Vasiljevskis puolė Ameriką, kad ji rengia karą prieš Sovietus. Gyrėsi, kad Rusijos kariuomenė dabar esanti ginkluota visais moderniais ginklais.

Kalbėjo apie Lietuvą

Vasario 20 d. ABC radijo tinklas davė apžvalginę "Amerikos Balsas" programą, kuri supažindina Amerikos gyventojus, kas kalbama 34 kalbom per 82 siųstuvus. Po komentatoriaus įvadą pasigirdo lietuviškai "Čia kalba Amerikos Balsas iš New Yorko", toliau — kitos kalbos. Apžvalgoje prisiminta Lietuvos nepriklausomybės sukaktis, perduota New Jersey gub. Meyner žodis, paskui valstybės sekret. Dulles pareiškimas, iš Kersteno bylos gen. Musteikio ir Tarnvainienės liudijimas (vertė dr. K. Jurgėla), prisiminti žvejai, duota ištrauka iš jų atvykimo į New Yorką, New Yorko burmistro Wagnerio pareiškimas. Apie 20 minučių užtrukusi programa baigta Lietuvos him-

AMERIKOS BALSAS

specialioje programoje Vasario 16 proga į Lietuvą perdavė Liet. Ministerio Washingtono P. Žadeikio žodį, vysk. V. Brizgio, Liet. gen. konsulo iš minėjimo New Yorko, V. Abraičio, Liet. Tarybos pirm., prel. L. Mendelio maldą senate, iš P. Amerikos Fr. Merjerio, Liet. atstovo Brazilijoje, min. Grauzinio sveikinimus, prel. J. Balkūno, Loko pirminko, žodį.

HO CHI MINH, Vietnamo komunistų vadovas, sakoma, esą žuves.

Už Amerikos ryšius su Vatikanu

Washingtonas. — Valstybės sekretoriaus pavaduotojas gen. W. B. Smith kongreso biudžeto komisijoje pasisakė už normalius diplomatinis santykius tarp Jungtinių Valstybių ir Vatikano. Mano nuomone — sakė Smith — nuo tokių santykių laimėtų dabartinė Amerikos vyriausybė bendroje kovoje prieš komunizmą.

Prez. Rooseveltas, paskui Trumanas turėjo Vatikanu savo asmeninį atstovą M. Taylor. 1951 prez. Trumanas buvo

jau paskyręs ir formalų Amerikos atstovą Vatikanui — gen. M. V. Clarką, kuris yra episkopas ir kuris Italijoje buvo populiarus iš kovų su vokiečiais. Tačiau abiejų partijų ir nepartiniai protestantai stipriai sukilo prieš tai, ir Clarkas savo kandidatūrą atsiėmė.

Rusų laivai šnipinėja Italijoje

Neapolio uoste, Italijoje, vasario 24 pasirodė sovietų prekinis laivas. Jo karininkai pasisakė, kad laivą reikia taisyti. Patalsymai truksią apie keturis mėnesius. Tai jau penktas rusų laivas Italijos uostuose. Pastebėta, kad sovietų laivai pasirodo vakariečių vandenyse kaip tik tuo metu, kada vakariečiai daro manevrus. Ir dabar atplaukė rusų laivai į Italijos vandenį apsisojto tuose uostuose, kur yra amerikiečių laivyno bazės.

AMERIKOJ IESKO JAUNESNIŲ MOTERŲ, ANGLIJOJ JAUNESNIŲ VYRŲ

Londonas. — Konservatoriui pradėjus garsiai kalbėti apie Churchillio pakeitimą jaunesniu Edenu, susirūpino ir laboritai. Ir jie pradėjo viešai kalbėti, kad Attlee, partijos vada, kuris turi 71 metus, reikia pakeisti jaunesniu — Gaitskellu, Morrisonu ar Bevanu.

MRS. MARY S. MARKWARD (d.), FBI agentė, Senato pakomisėje Washingtono paliudijo, kad Mrs. A. Lee Moss (k.) nuo 1944 m. buvo komunistė ir dirbo Pentagone.

Amerikos lietuviai kovoj dėl laisvės (I)

Amerika atrado Lietuvą, o lietuviai nusivylimą

“Centralinio Komiteto” pranešimu Lietuvos Diena davė 171,368 dol. Buvo nutarta tuos pinigus taip paskirstyti: “Glo-bai” Petrapijyje 5,000; “Lithuania” Šveicarijoje 25,000; likusius pavergtai Lietuvai.

Bartuška tvirtino, kad karo metu į Lietuvą nepakliuvęs nė vienas centas iš tų pinigų, kurie buvo deponuoti Amerikos Raudonajame Kryžiuje.

“Lietuvių Dienos nauda, mano manymu — teigia Bartuška — buvo kur kas didesnė moraliniu, negu materialiniu atžvilgiu. Amerika atrado Lietuvą ir suprato tą klaidą, kurią dažnai darydavo, mus tituluodami “pölanderiais”. Antra žvelgus, sukėlė pasididžiavimo jausmus ten gimusiam lietuvių jaunimui, kurio patriotizmas pakilo nuo to laiko mažiausiai 50%.

Amerikos sportininkų Vyčių padidėjo. Aplamai jaunimas pradėjo rūpintis daugiau laib-darybe ir politika. Vėliau jie savo energija prisidėjo prie parašų rinkimo po peticija į prezidentą Wilsoną, prašant užstoti Lietuvių Nepriklausomybę taikos konferencijoje. Nors toji diena atnešė daug naudos Lietuvai ir porai mėnesių sudarė vieną dviejų srovių frontą, bet rezultatai buvo katastrofiški vidujiniam srovių santykiams tolimesniam laikui.”

Kur mišką kerta, ten skiedros lekia. Tų skiedrų, netikusių, tiesiog pagalių į ratus dirbantiam sutirštėjo po Lietuvių Dienos vykdymo. Iš vienos pusės Andrius Bulota su Bulotiene ir rašytoja Zemaite, atvykęs į Ameriką, tuojau parei-

P. MONTVILA, dalyvavęs Pittsburgo seime 1917 m.

kė: nesiųskite pinigų, nes netikės komitetas. Tai buvo savotiškas socialistų, Kapsuko draugu, sabotažas. Iš kitos pusės suiro santykiai su tautininkais, kurie buvo “Centraliniame Komitete”. Bartuška pasakoja, kad St. Šimkus, važinėdamas po kolonijas, varė agitaciją prieš katalikus. Ta akcija pagamino iš kitos pusės reakciją, ir atsirado kun. F. Kemešio brošiūra “Kur tei-

tybė” ir straipsniai kun. Augustaičio ir kun. Būčio laikraščiuose. Energija ėjo vienas kitam vanoti.

Buvo jau taip įkaitinta, kad Tautos Tarybai vėl reikėjo susirinkti Pittsburghe 1917 sausio 10-11... Bet kad nebūtų toji taryba tik antraštė, po kuria nežinia kas slepiasi, tegul bus čia suminėti gyvieji tada asmens, kurie buvo į šį “sinedrioną” susirinkę.

Ten buvo kunigai — Bartuška, Augustaitis, Dargis, Albuvičius, Kemešis, Dabužinskas, Jurgutis, Švagždis, Jakaitis, Slavynas, Krušas, Milukas, Kulkauskas, Urbonas, Pikutis, Misius; pasauliečiai — V. Lukoševičius, Dr. Bielskis, P. Montvila, A. Nausėdienė, O. Petrauskaitė, K. Pakštas, B. Vaišnora, J. Kaupas, J. E. Karosas, J. Petraitis, J. Milauskas, Lukas, J. Grebliūnas. Pirmininkavo kun. Bartuška, sekretoriavo J. Kaupas....

Taigi šitas posėdis pirmiausia turėjo vargo su savo pagimdytu kūdikiu — “Centraliniu Komitetu”, kuris buvo sudarytas Lietuvių Dienai rengti. Jį sudarant buvo nutarta, kad jis skiriamas specialiai Lietuvių Dienai rengti; tas pareigas atlikęs, jis baigia savo darbą ir pasilaidoja. Bet “Centralinis Komitetas”, syki pagimdytas, nenorėjo mirti.

Priešingai, jis norėjo

“pagrobtį valdžią” iš savo gimdytojų,

savo laikydamas tokiu organu, kuris jau “apjungia sroves”; reikia tik jį papildyti, ir jis galės atstovauti visiem Amerikos lietuviams. Šitaip aiškindamasis savo buvimą, komitetas varė kylį pačiai Tautos Tarybai (arba kaip ji tada jau vadinosi Amerikos Lietuvių Tautos Tarybai) ir vertė ją iš kojų, nes darė ją nebereikalingą. Centralinis Komitetas su tokiais užsimojimais jau buvo paskelbęs ir susirinkimą sausio 15-16 dienai. Už tat buvo

Atvyks švedam padėkoti

Eltos Informacijos, pasakodamos, kaip švedijoje buvo išduoti pabaltiečiai, primena tuo pačiu metu ir vokiečių karių išdavimą. Pasakoja:

Švedų laikraščiai aprašė, kokių žiauriu būdu buvo ankščiau transportuoti vokiečių kariai. Pvz., Renestato stovyklą, kur buvo apie 1.000 vokiečių karių, švedai apsupo su sunkiaisiais kulkosvaizdžiais ir artilerija. Apie 3 val. nakties, daugybei prožektorijų nušvietus, apie 3.000 švedų policininkų, perkirpę tvorų vietas, įsiveržė į vidų. Pamatę, kas darosi, vokiečiai pradėjo žudyti. Pirmasis peiliu į krūtinę nusidūrė stovyklos komendantas. Kiti piaustėsi gyslas ar emė ryti miego tabletes. Likusieji, reikšdami protestą prieš tokį nežmonišką švedų elgimąsi, nesilaikant tarpt. nuostatų, susikibo rankomis. Švedų policininkai juos mušė specialiai atsineštomis lazdomis; kuris mušamas parkrisdavo, tą tuoj sučiudavo ir nunešdavo į autobusą, vežusį visus į Tralerburgą. Net vokiečiai komunistai, pamatę, kad ir juos išduos, pradėjo kūrviu kapoti sau kojas, tikėdamiesi tokiu būdu išvengsianti sovietinio rojus. Taip visi buvo sugaudyti ir jėga pristatyti bolševikams. Paskutiniu transportu buvo išvežti ligoniniai. Tralerburge pasirodė nemaža ir švedų spaudos atstovų. Vienas vokiečių pulkininkas, atsidėkodamas už tokį “priėmimą”, jiems garsiai pareiškė: “Mes pas jus atvykome kaip svečiai, prašydami priglauti nuo bolševikų, o jūs mus taip žiauriai prievarta išsiunčiate atgal į Sovietų Sąjungą. Jei ne mes, tai mūsų vaikai atvyks už tai švedams padėkoti...”

RUSIJA PRADĖJO AGRESIJĄ NUO PORT ARTHURO

Šį mėnesį suėjo 50 metų jubiliejus, kuris turi ryšio su... Berlyno konferencijoje svars-tytais dalykais ir kurie sutarta toliau svarstyti. Tai Port Arthur uosto žlugimas 1904, kuris nulėmė Rusijos-Japonijos santykius, Azijos tautų budimą, kuris dabar aktualina Tolimųjų Rytų klausimus.

Ivykiai bėgo tokia eile: 1895 Japonija iš savo salų pamėgino kelti koją į kontinentą. Po karo su Kinija, kurį ji laimėjo, įsikraustė į Mandžūriją ir Koreją. Bet tada Europos didieji pakėlė triukšmą, ir

Japonai, kaip ujamas vilkas, paliko grobį.

Paliko kuriam laikui. Kad kitu kartu nereiktų trauktis, skubino ginkluotus pinigus, kuriuos emė iš nugalėtosios Kinijos. Numatė, kad jos didysis varžovas bus Rusija, kuri panaudodama sumišimais, 1900 užėmė Mandžūriją ir privertė Kiniją išnuomoti jai Port Arthur uostą.

Kad Rusija kiauylstės galvoja, Japonai matė iš to, jog Rusai nesitraukė iš Mandžūrijos, nors buvo Kinijai tai pažadėję. Priešingai, vis daugiau kariuomenės gabenota. Taikstėsi įkelti koją į Koreją, kuri nuo 1895 buvo laisva.

Japonai žinojo, ko Rusija nori. Lygiai ir Rusija žinojo, ko nori Japonai. Tačiau Rusai nežinojo, kad Anglija nori būti trečiuoju Japonijos-Rusijos interesų ginče. Vykdydama savo tradicinę politiką, Anglija nenorėjo, kad Tolin. Rytuose būtų prarasta jėgų pusiausvyra.

Tad ji dėjosi į Japonijos pusę ir 1902 sudarė su Japonais sąjungą. To Rusija nežinojo, ir netikėjo dėl to, kad Japonija galėtų pulti.

Užsitikrinusi sau laisvą užnugarį, Japonija tuo tarpu slapta pasiuntė savo laivyną į Rusų išnuomotąjį Port Arthurą ir 1904 vasario 8-9 sulikvidavo ten Rusijos laivyną. Rusai galėjo nuo tada savo kariuomenę pristatyti tik tolimųjų rytu geležinkelio. Bet jos

buvo mažiau nei Japonijos. Jos ginklai buvo menkesni nei japonų (pastarieji pirmu kartu pavartojo kulkosvydį); jų kovos moralė menkesnė. O jau užnugaris buvo visai skylėtas.

Rusijai viduje grėsė revoliucija,

kuri reikalavo taikos ir laisvės. Vyriausybė dar laikėsi — 1904 pabaigoje iš Baltijos jūros pasiuntė laivyną, kuris jau kitų metų gegužės mėn. pasiekė Japoniją. Bet jam maža bėteko kariauti, nes staigiu puolimu japonai daugumą laivų nuskandino su 18,000 jūrininkų.

Šiandien teikiama, kad ilgesnio karo japonai nebūtų galėję pakelti. Jų ūkiniai ištekliai būtų greitai išsibaigę. Bet jiems pasisekė tas žaibo karas, kurio paskui Hitleris emėsi prieš raudonąją Rusiją. Tada carinė Rusija iš vidaus buvo taip susilpusi, kad vyriausybė sutiko derėtis dėl taikos. Tarpininkavo Amerikos prezidentas T. Rooseveltas, ir 1905 Portsmouthe buvo pasirašyta sutartis. Rusija perleido Koreją Japonijos interesų srčiai, pasižadėjo pasitraukti iš Mandžūrijos, atsiskakė nuo Port Arthuro ir Sachalino pietinės dalies.

Rusijos agresyvus imperia-lizmas buvo sulaikytas Azijoje. Užtat Rusijos politika pasisuko įtakos didinti Europoje. Azijoje Japonijos laimėjimas paskatino ir kitas Azijos tautas busti ir kratyti kolonistais.

Nuo tada stiprėjo šūkis Azija — azijatam, kurį dabar ypač palaiko bolševikai. Bet ne visos europinės valstybės tai nori suprasti. Prancūzija kamuojausi septyneri metai Indokinijos džiunglėse, bet kolonijinės politikos ten nenori atsižadėti.

Iškilo į didžiąsias valstybes Japonija ir virto nauju imperia-listu. Jos malonei Amerika ir Anglija tada atidavė Koreją. Paskiau ta pati Amerika Japoniją turėjo mokyti demokra-tijos atominė bombom.

Bet kai Japonija šiame kare atsiėmė pamoką, tuo pasinaudojo jos varžovas Rusija, tegul ir raudona, įpuлдama į Mandžūriją ir Koreją. Japonijai ten sugriuvus, pusiausvyrą tegali palaikyti pati Amerika. Dėl tos pusiausvyros eis dabar vėl derybos.

Tik pati Amerika tegali atlaikyti raudonosios Rusijos veržimąsi ir Europos fronte, kur rusai vartoja tą pačią taktiką kaip ir carinė Rusija — kas jau syki užgrobtą, neatiduoti, žadėti, bet neištesėti. Tai buvo matyti ir Berlyno konferencijoje.

Aišku, kad ir Rusiją tegalės demokratijos išmokyti taip pat tik atominės bombos.

O Anglija dabar yra ta pati kaip ir tada. Ji siekia vėl pusiausvyros. Šiuo tarpu tarp Rusijos ir Amerikos. Iš čia ir jos toks sėdinėjimas ant dviejų kėdžių, prilaikant už skverno galingsnį ir glemžiant pinigą abiem rankom nuo dviejų stalų. M.

NAUJASIS FORDO AUTOMOBILIS — THUNDERBIRD

Fordo vadovybė paskelbė paleisianti apyvarton naujo modelio patogų keleivinį automobilį — Thunderbird. Jis graškėčių linijų, metalinis, varomas naujojo Y-block V-8 160 a. j. motoro. Čalima gauti su normaliu stogu ir plonos medžiagos nuleidžiamu, kuris puikiai pasislepia už užpakalinės sėdynės. Thunderbird pasirodys rinkoje šį pavasarį, o visuomenei pirmą kartą buvo parodytas vasario 20 automobilijų parodoje Detroito.

L. D. Crouse, Fordų kompanijos viceprezidentas, pareiškė, kad Thunderbird pradeda naują erą. Nors jis atrod daugiau panašus į sportinį automobilį, bet iš tikrųjų yra normalaus dydžio mašina, kurios beveik visos dalys yra standartinės, ir kiekvienas pardavėjas gali jį aptarnauti bei parūpinti atsarginių dalių.

Pritaikytas dviem keleiviams.

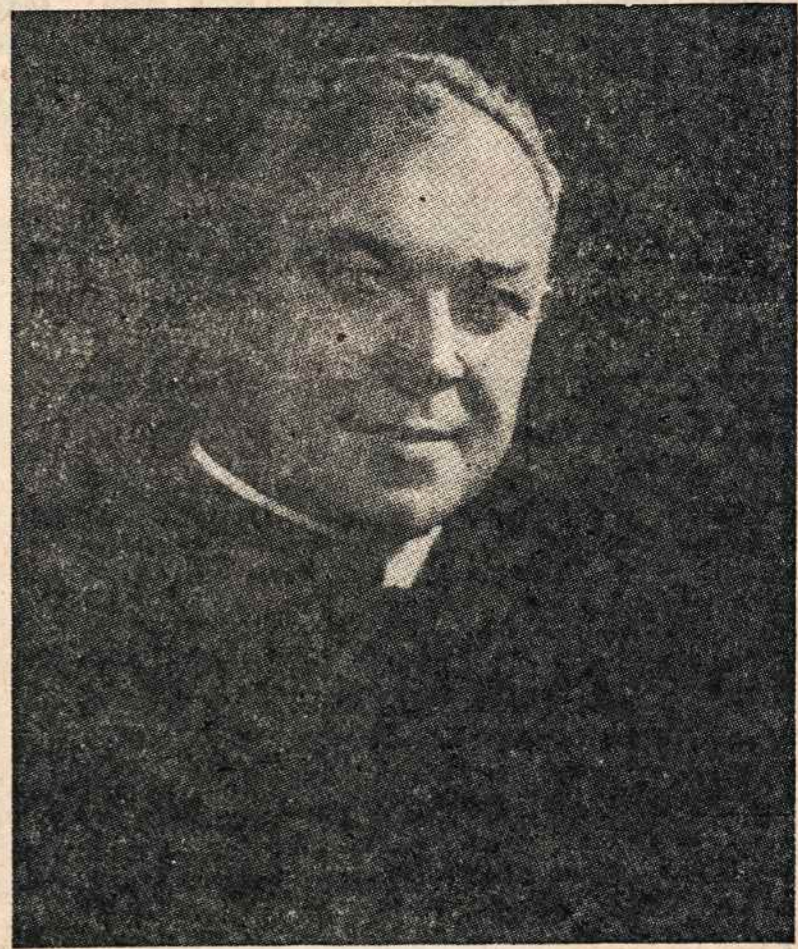
bet plati sėdynė lengvai talpina ir trečiąjį, o istisinis langas teikia puikų matomumą. Normalusis stogas yra toks lengvas, kad ir maži vaikai jį gali nukelti, ir taip gaunamas atviras automobilis.

Naujajį modelį galima gauti su įėjiniu suktuku, stabdžiais ir kitais įėjniais prietaisais.

galvosūkis, kas toliau daryti Pittsburghe susirinkusiem Tautos Tarybos veikėjam. Jie priėmė rezoliuciją ir paskelbė ją spaudoje, protestuodami prieš suvažiavimo šaukimą, norą aukų rinkimą pratęsti, ir peržengimą tų įgaliojimų, kurie buvo komitetui suteikti jį steigiant. Tačiau Centralinis komitetas vis dėlto nuo susirinkimo neatsisakė. Jame dalyvavo visi 6 tautininkų atstovai ir tik penki katalikų. Idomiau dar, kad pats komiteto pirmininkas adv. Lopeta, katalikų atstovas tame komitete, staiga prisidėjo prie J. Šliupo, Račkauko, M. Šalčiaus nuomonės, ir tokiu būdu komitetas nutarė panaikinti nutarimą tų, kurie jį buvo sukūrę, ir toliau veikti... Katalikai tada iš komiteto pasitraukė, o pats komitetas virto tik tautininkų įstaiga.

Tuo bendradarbiavimo santykiai buvo labai apskartinti, nustota vienas kitam pasitikėjimo ir prilaistyta nemaža juodų dvokiančių dažų laikraščiuose. (b. d.)

KUN. IGN. ALBUVIČIUS, šv. Antano parapijos Cicero klebonas, dalyvavęs Pittsburgo seime 1917 m.

KAS IR KAM RAŠĖ “VYSK. K. PALTAROKO LAIŠKĄ”?

SPAUDA

Neseniai apsilankiau Lithuanian Hall, Stoughton, Mass. Prie manęs prieina draugas J. L. ir paduoda laikračio iškarpa, sakydama: “Gal neskaitai?” Iškarpa buvo “Apie katalikų bažnyčios stovį Lietuvoje tarybų socialistinėje respublikoje”, rašo Kazimieras Paltarokas.

Aš norėjau sužinoti kokio laikračio iškarpa, kurių metų ir dienos. Minėtas draugas nepasakė, o Lith. Hall vartydamas laikraščius neradau. Iš “Draugo” sužinojau, kad tai šių metų sausio mėn. “Laisvės” atspausdino minimą laišką.

Norėčiau draugui J. L. ir kitiems draugams pasakyti savo nuomonę apie minimąjį laišką.

Laiško rašytojas, matyti, norėjo sudaryti įspūdį kad tai yra viešas, sakytai, oficialus vyskupo Kazimiero Paltaroko laiškas Vakaruose gyvenantiems lietuviams apie katalikų bažnyčios padėtį dabartinėje Lietuvoje.

1. Pirmiausia mane nustebino, kad vyskupas parašė “Laisvei”, o ne katalikiškam laikraščiui.

Juk Ekscelencija turėjo draugą Zemės Ūkio Akademijos profesorių kun. kanauninką Fab. Kemešį, kuris įsteigė “Darbininką”. Jei “Darbininkas” ir pakeitė adresą, tai, manau, Liet. Enciklopedijos leidėjai (jie įsitaikė buvusiuose “Darbininko” namuose) su malonumu būtų persiuntę

Priekinė nosis ir “bumperiai” dengti šviesiu metalu, dvi parkinimo lempos bei kiti priedeliai. Jų šonai lygių klasikininių linijų ir priekyje turi V-block V-8 motoro ženklą. Operuojami Fordomatic ir paprastomis sankabomis. Stabdžių pedalai įtaisyti labai patogiai. (Skelb.)

“Darbininkui” laišką iš Lietuvos; be to, vysk. K. Paltarokas žinojo ir “Draugo” adresą.

2. Minėtoje iškarpoje skaitau: Rašo Kazimieras Paltarokas, Panevėžio vyskupas... Paprastai laisvame pasaulyje esą vyskupai pradeda kitokiu būdu oficialius laiškus, būtent: Kazimieras Paltarokas, Dievo gailestingumu ir Apaštalo Sosto malone, Panevėžio vyskupas... Kodėl minimame laiške praleista įprasta ir nusistojusi forma?

Jeigu tai privatus laiškas, tai Ekscelencija Vakaruose turi daug draugų, sąksym, J. E. Kauno arkivyskupa Juozapą Skvirecką, ar buvusį Panevėžio vikarą, kuris sykiu dirbo ir Panevėžio vyskup. kurijoje, kaip anglų kalbos vertėjas K. J. V., Providence, R. I., kurį tautininkų valdžia kaip Amerikos pilietį už tiesos žodį deportavo į Ameriką, arba, K. J. G., Mt. Vernon, Ill. buvusį savo sekretorių arba K. Alf. S. nukentėjusį nuo komunistų... o parašė “Laisvės” redaktorium?

3. Panevėžio vyskupas, Vilniaus arkivyskupijos kapitulos vikaras. Kan. K. Paltarokas ilgus metus buvo Kauno kurijos kanauninkas (1918-1926) dėl to turėjo žinoti, kad būdamas Panevėžio vyskupu ordinaru, tuo pačiu laiku negali būti Vilniaus kapitulos vikaru.

4. Tariamasi vyskupas rašo: Lietuvoje yra dvi bažnytinės provincijos su dviem arkivyskupijom bei keturiom vyskupijom. Panevėžio vyskupiją valdo vyskupas... O kur Vilniaus arkivyskupas Mečislavas Reins, Kaštedorių vyskupas Matulionis; kur Telšių vyskupas Borisevičius ir jo pavaduotojas vyskupas Ramanauskas?

Jeigu jie būtų Lietuvoje mire, būtume ir mes girdėję; jeigu dabartinėje Lietuvoje būtų tikėjimo laisvė, tai jų vietoje

būtų kiti paskirti ir pakonsekruoti vyskupais; dabargi minimi laišku norima įrodyti, kad Lietuvoje yra tikybinė laisvė, o per 9 metus penkios vyskupijos be vyskupų!

5. “Lietuvoje yra 688 veikiančios bažnyčios...” — sakoma laiške, o kur kitos bažnyčios, koks jų likimas, gal sandėliais, kino teatrais ar kuo kitu paverstos?

6. “kurias aptarnauja 741 kunigas.”

1939 metais prijungus Vilniaus vyskupijos dalį Lietuvoje buvo 2200 kunigų, vienuolių. Vėliau, dar buvo prijungtos Švenčionių Adučiškio, Druskininkų apskritys, taigi, buvo daugiau kunigų ir bažnyčių, negu čia nurodyta. Kur jie? Jei sakysim, kad 2330 buvo deportuoti ar pabėgo į Vakarų, jei tariamasai vyskupo laiškas mini 741, tai kur dar 1229 kunigai?

7. “Šiuo metu seminarijose mokosi 75 studentai.” 75 studentai šešioms vyskupijoms ir 688 bažnyčioms. Išėina, kad gali įsventinti tik po 2 ir pusę kunigo kiekvienai iš šešių vyskupijų!

Mano laikais, be Vilniaus ir Vilkavikio vyskupijų, kitoms buvo su viršum 200 studentų. Prieš Didįjį Karą lietuvių kunigų buvo gana Lietuvoje, ir j Latvija, Mogileva, net Turkestana, Petersburgą ir kitur užteko. Lietuviuose tikėjimas ir pašaukimai į kunigus nesumažėjo, o jei jų nėra, tai nėra nei laisvės Lietuvoje!

9. “Praėjusiais metais aš suteikiau kunigo titulą...” Kaip senas kunigas (1902) ir vyskupas (1926) gali rašyti tokias nesąmones. Visa katalikų Bažnyčia ir profesorius, o vėliau vyskupas K. Paltarokas mokė, kad kunigystė yra sakramentas

(Nukelta į 4 psl.)

NUO CARO RUBLIO IKI BOLŠEVIKŲ CERVONCO

r a s i Jono K. Kario “NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI” knygoje 1915-1941 m. Lietuvos kursavusių pinigų istoriją, numizmatiką ir natūralaus dydžio banknotų bei monetų fotografijas.

Reto įdomumo knyga ir pinigų albumas vienoje vietoje! Anglų kalba santrauka knygoje daro ją įskaitomą ir nemokantiems lietuviškai. Ir visa tai — tik už 5 dol.

Užsakydami rašykite: J. K. KARYS, 45 Park Terr., Bridgeport 4, Conn.

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

BY

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES

PRENUMERATOS KAINA

Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusei metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Lajkraštį tvarko Redakcinė Komisija. Vyr. red. S. Sužiedėlis

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami tikrai autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

“Teisybės doleriai” ir teisybės žodžiai

Praėjusią savaitę visoje Amerikoje buvo vedamas vėjus “Laisvosios Europos” radijui paremti. Vėjui vadovavo “Crusade for Freedom”. Buvo užsibrėžtas uždavinys sutelkti apie 25 milijonus rėmėjų ir surinkti bent 10 milijonų “Teisybės dolerių” vesti propagandai už geležinės sienos. Kiek tas vėjus pasisekė, dar nėra tiksliai žinoma, tačiau Amerikos visuomenė buvo dosni, o didieji laikraščiai nepaslykėję paraginimų aukoti, nes “Crusade for Freedom” veikla derinasi su visos Amerikos vedamu šaltuoju karu.

FELIX A. INSLERMAN, fotografas, 44 metų, sen. McCarthy komisijoje Albany, N. Y., prisipažino, kad jis iki 1939 m. buvo komunistas ir fotografavo slaptus dokumentus Sovietų Sąjungai.

“Laisvosios Europos” radijas šiuo metu turi 21 galingą siųstuvą. Jų balsas praeina pro geležinę sieną ir pasiekia Albaniją, Bulgariją, Čekoslovakiją, Lenkiją ir Rumuniją. Tie penki kraštai užsimenami ir “Crusade for Freedom” vedamoje propagandoje. Bet kad jie neapima kitų pavergtųjų, yra visiem aišku. Ypač krūta į akį, kad tų nelaimingųjų tarpe nėra trijų Pabaltijo valstybių. Apie tai buvome jau pora kartų “Darbininke” rašę. Buvo taip pat nurodyta, kad ir leidžiamas mėnesinis žurnalas “News from behind the Iron Curtain”, kurio leidėju yra “Laisvosios Europos Komitetas”, iš pateikiamos medžiagos apie Pabaltijo kraštų vergiją teįdėda labai skurdžias žinias. Tokia elgsena yra nenuosekli ir neteisinga.

Minėto vėjus proga į tai atkreipė dėmesį didysis New Yorko dienraštis “Herald Tribune”. Jisai vasario 24 numeryje teisingai pažymi, kad “Laisvosios Europos” radijas nepasiekia “trijų pavergtųjų kraštų, kurių nedalia Amerikos visuomenės yra stipriai atjaučiama. Estijos tremtiniai kaip tik šiandien su prislėgta širdimi visame pasaulyje mini savo Nepriklausomybės paskelbimą 1918 metais; lietuviai tai minėjo praėjusią savaitę; latviai tai prisimena lapkričio mėn. Šių trijų valstybių pavergimo, įvykdyto Sovietų Sąjungos 1940 m., JAV vyriausybė niekada nėra pripažinusi. Jų pasiuntiniai tebėra diplomatų sąrašė ir tebeturi savo rezidencijas Washingone. Sumindžiotoje Europoje palaikyti gyvąjį laisvės troškimą, kuris tose trijose mažose valstybėse taip skaidriai prasimuša, yra pareiga kurią Amerikos visuomenė norėtų dalytis kartu su “Crusade for Freedom.”

Taip pat ir “New York Times” vasario 13 pastebi, kad tarp pavergtųjų yra ir kitų kraštų, kaip Ukraina ar Latvija. Žodžiai teisingi, ypač prisimenant, kad yra renkami “Teisybės doleriai” iš visos Amerikos, taigi ir iš Amerikos piliečių lietuvių, latvių ir estų.

ŽVEJO DUKTĖ BANGUOLĖ

ANTANAS VAICIULAITIS

Labai seniai ant marių krašto, netoli nuo šventosios uosto, gyveno žvejas, turėjęs keturis sūnus ir tą vieną dukterį, kuriai davė Banguolės vardą.

Mergaitė laktė po kopas, bėgo į girias rinkti uogų ir siautė jūros vilnyse. Ji augo graži ir linksma, ir net seni žvejai mėgdavo į ją pasižiūrėti ir ant kelių pasisodinti.

Kartą į šventosios uostą at-

plaukė prekijai iš žuvėdų žemės. Jų laivas buvo didelis, ir aukštai plevono vėjuose burės, kai jisai artėjo prie krantų.

Rytojaus dieną ji su žvejų mergaitėmis nuėjo į prekijų laivą. Jie vožė joms skrynias, kur buvo prikrauta šilkų ir aksomų, kur žėrėjo žiedai ir kitokios gėrybės. Visi jie buvo paslaugūs ir kalbėjo mandagus žodžius. O kai Banguolė parodė gintarą su vabalu, jie kraipė galvas neatsigrožiudami, ir galop tarė:

— Jį reikia parodyti pačiam laivo ponui.

Banguolė atsakė:

— Kur aš ten jam painiosius, prasta būdam... Žuvėdai prisėkinėjo, kad tokio gintaro jie kaip gyvi nesą regėję, ir kad jį būtinai turįs matyti patsai šių lobių savininkas.

Kada jie taip klegėjo, ant blikties išlipo jaunas vyras, aukštas ir puošniai apsitaisęs. Išvydęs Banguolę ir josios gintarą, jisai prabilo:

— Daugely kraštų esu buvęs ir daugel gražių daiktų matęs, bet tokio gintaro kaip šisai niekur nesu aptikęs.

Jisai vartalojo jį rankose ir paskui tarė:

— Leidžiamės apačion, kur mano brangiausi daiktai sudėti. Tu tenai galėsi išsirinkti, kas tik tau patiks.

Jisai nusivedė Banguolę žemyn ir rodė jai visokius turtus, tokius dailius, kad akys raibo, ir juos pažiūrėjus.

Ir jisai kalbėjo:

— Mano yra šisai laivas, ir šie lobiai, ir aukšti rūmai tėviskės saloje. Ir tu gali rinktis, kas tik tau miela: ar tą žalvario ašotį, iš kurio galėsi svečiams midų pilstyti, ar šilkų skarą, kurią man prekijai iš tolimų žemių atvežė, ar tą žiedą kurio akis ir naktį žėruoja, lyg kokia žvaigždė.

Taip sakydamas, jisai vis

Lietuviai Sibiro stovyklose

Šunimis pjudė, mušė buožėmis, atkrėsdavo plaučius

neišdirbusius nustatytų normų. Karceryje jiems ne tik niekas neduodavo valgyti, bet jie dar gaudavo nuo sargybinių ar nuo administracijos lazdu. Visi kiti turėjo miegoti po medžias, o užėjus šalčiams, galėdavo pasišildyti sugulę aplink ugniakurą ant plikos žemės arba išsitiesę ant karštų pelenų.

Stovykloje svarbiausią kontrolę vykdavo sargybinių dalinys ginkluotas ir su šunimis. Sargybiniai gyveno už stovyklos palapinėse, o pačius kalinius “administruoti” pavedavo iš jų tarpo sudarytai vadovybei, į kurią patekdavo tik rusų kriminaliniai nusikalčiai, vad. “blatnyje”. Jie su sargybiniais labai gerai sugyveno ir stovykloje naudojosi didelėmis teisėmis — pagal savo nuožiuorą skirstydavo darbo normas ir maistą.

Gaunamo maisto toli gražu

neužtenka organizmui išlaikyti. Todėl šie “blatnieji” suka visur, kur tik galėdami, dažnai iš kitų bendro likimo draugų atimdami paskutinį drabužį ar gautąjį duonos gabalą. Jei kas drįsdavo dėl tokios “tvarkos” pasiskųsti stovyklos vadovybei ar karinei vyresnybei, tai toks maždaug pats savaime sau išsirašydavo mirties sprendimą. Nakties metu “blatnieji” tokiam sudarydavo savo “teismą” — dažniausiai sumušdavo arba uždėdavo ant nugaros lentą, į kurią paskum trenkdavo sunkiu akmeniu, tuo mirtinai sužalodami “nuteistojo” inkstus. Pažiūrėti tokia auka atrodydavo mažą tesužėista, tačiau netrukus mirėdavo. Todėl niekas nemėgindavo skųstis. O politiniai kaliniai, norėdami išsaugoti savo drabužius ir batus, naktį miegodavo grupėmis ir apsilvilę.

Mirė ir visi lietuviai, patekę į šią stovyklą.

Mūsų tautietis geriau atsimena geležinkelietį iš Šiaulių, Butkų. Kai Butkus, visai nusilpęs, išsitiesė ant žemės, tai jo kaimynas rusas tik laukė to momento, kada jis užmerks akis, kad galėtų atimti paskutinį po marškiniais paslėptą duonos kąsnį. Ir tikrai, vos spėjo Butkus nustoti alsavęs, tuoj rusas ištraukė iš užančio

Bešerdami kiaules vogdavo jų ėdalą

Maisto sąlygos pagerėjo tik Novosibirske, kur yra didelis kalinių skirstymo centras. Iš čia daugumas buvo išskirstyti po sovchozus ar į žemės ūkio stovyklas. Čia visi šiek tiek atkuto — mat, bešerdami kiaules, pavogdavo iš jų lovio ėdalą ir jo prisikirsdavo kiek reikiant. Arba arklidėse “nudžiaudavo” vieną kitą sauja avizų. Nutverti tokiu būdu malšinant savo alkį, gaudavo lupti. Paskiau, kiek atšėrę, sovietai vėl išgabeno prie sunkiųjų darbų, kur jie jau nebegalėdavo nieko iš šalies “susiorganizuoti.”

Šį kartą mūsų tautietis buvo su kitais išgabentas į Novo Ivanovską, vieną iš garsiųjų Marinsko stovyklų. Čia didžiulė stovyklų grupė yra išlikusi iš caro laikų. Ši politinių kalinių stovykla sudaryta iš

paslėptą duoną su druska ir nuavė jo batus. Ir tik tada, kai likusieji 180 žmonių vos bepavilkos kojas ir nebepajėgė toliau dirbti, buvo pastatyta virtuvė ir gyvenamieji barakai. Paskum visi šie darbo vergai buvo pėsti nuvaryti per mišką į Čerapananino stotį, apie 80 km atstu. Nepajėgiantieji eiti buvo daužomi lazdomis ir buožėmis. Tik sukritusius bešamonės pavėžėdavo porą kilometrų rogėmis. Kelionei buvo išduotas trijų dienų maisto daavinys, bet išalkę žmonės jį suvalgė tuoj pat, todėl paskiau visas tris dienas gavo žygiuotai alkani.

visų tautybių. Ypač daug buvo latvių. Vieniems teko dirbti žemės ūkio darbus, kitiems — prie statybos, plytų gamybos etc. Epidemijų jau nebuvo, mirimų skaičius sumažėjo. Žmonės čia mirėdavo tik nuo nusilpimo ir nuo ištinimo. Grįžusieji paskutinių transportų iš Sibiro dalyviai pasakoja, kad netiesa, jog darbo vergų stovyklos dabar iš MVD perimtos sovietinės teisingumo ministerijos atitinkamų žinybų. Jose kaip seniau šeimininkavo MVD, taip ir toliau tebešeimininkauja. (Elta).

Londonas. — Vyriausybė pranešė, kad didžioji dalis prekių, kurias sovietai nori pirkti iš Anglijos už daugiau kaip milijardą dolerių, priklauso prie draudžiamųjų sovietiniam kraštui parduoti.

Ant kelmo amžinai užmerkdamo akis

Miške reikėjo visą laiką dirbti su tais pačiais drabužiais, kuriuos turėjo iš namų, Jokio apdaro nei baltinių ne gavo ir jų nespilaudavo, todėl visi buvo aptekę utėlėmis.

Tik kartą per mėnesį gaudavo laisvą dieną, kurią praleisdavo beveik išimtinai besitūliaudami prie laužo.

Atvartųjų pirmosios dienos darbo stovykloje buvo ypatingai sunkios. Tiktai tie, kurie atlikdavo visu 100 procentų nustatytąją darbo normą, gaudavo 600 gr duonos dienai ir sūrios žuvies, kuri troškino, o vandens trūko. Vandeni ir maistą kareiviai atveždavo nuo upės. Kiekvienai brigadai, sudarytai iš 25-30 žmonių, skirdavo dienai tiktai vieną kibirą vandens. Saulės deginami ir troškulo kankinami darbo vergai dėl kaušo vandens imdavo muštis. Dėl vandens savo tarpe susipešdavo ne kartą ir pačios brigados. Tik vėliau, iškasus gilų šulinį, jau visi galėdavo pakankamai gauti vandens ir nusiprausti. Ir tik tada pirmą kartą darbo vergai išsivirė šilto viralo. Tačiau juo pasidalinti stovyklos vadovy-

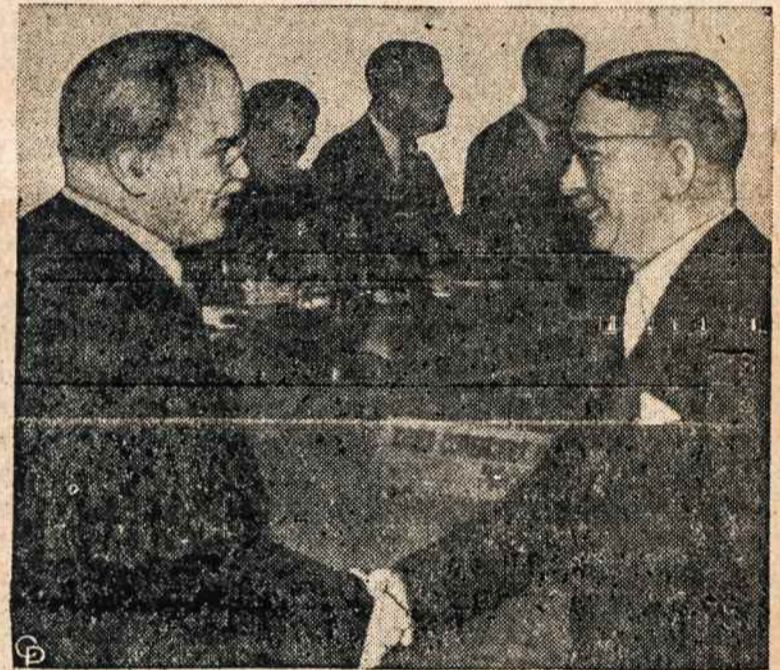
bės buvo visai brigadai skirtas tik vienas puodas ir trys šaukštai.

Dirbti reikėdavo per dieną po 10 ir 12 valandų.

Jau pirmą mėnesį prasidėjo kruvinosios epidemija.

Žmonės gydydavosi vienintelė priemonė — pelynais. Persirgo beveik visi kaliniai, o kasdien numirdavo po 6-7. Iš pradžių mirusiams dar darydavo iš lentų karstus, bet vėliau, mirimams pagausėjus, kišdavo juos į bendrą duobę už stovyklos tvoros ir užversdavo žemėmis. Ant kapų nebūdavo paliekama jokio ženklų. Ir sergantieji turėjo kasdien eiti į darbą. Ne kartą atsitikdavo, kad žmonės čia pat sukrisdavo benešant rąstą arba mišką ant kelmo amžinai užmerkdamo akis.

Stovykloje išsyk buvo apie 400 žmonių, iš jų apie 50 moterų ir vaikų. Dalį sudarė rusų kriminaliniai nusikalčiai, o visi kiti buvo politiniai tremtiniai, daugiausia latviai. Lietuvių buvo keli. Tačiau netrukus stovykloje beliko tik 180. Visi kiti jau buvo išmirę.

V. Molotovas ir Austrijos kancleris L. Figl susitiko Berlyne. Austrijos klausimas ilko neįsprendtas. Rusai ir iš ten nenori kraustytis, kaip ir iš Pabaltijo kraštų.

žvelgė Banguolei į akis, ir paskui paklausė:

— Tu man tarki, — argi jūsu žemėje visos mergaitės tokios dailios...

Jinai paraudo ir sukuždėjo:

— Saulutė jau leidžias vakaruose, ir man laikas namo grįžti. Dar mama nerimauja be laukdamas.

— O kur tavo namai ir tavo mama? — teiravosi žuvėdas.

— Aure, tenai auga trys pušys ant marių krašto. Tai už jų yra mūsų sodyba.

Po tų žodžių ji iškeitė gintarą į skarą ir grįžo namolei.

Kai ji ėjo palei jūrą, jai klykdavo žuvėdros ir tyliai dūzgeno kopų žolė.

Praslinkus kelioms dienoms, Banguolė stovėjo po pušim ir laukė, kada iš jūros pasirodys balta burė ir iškilis juodas laivas, kuriuo Meldutis buvo išplaukęs.

Tada ji išvydo atjojant raitelį ir pažino aną jauną žuvėdų prekiją.

Jisai sustabdė žirgą ir tarė:

— Ko stovi prie marių ilgėdamas, — bene svečios šalies bernelio lauki?

— Ne svečios žemės bernelio lauki, tik žiūriu, kaip vilnys, pasišokėdamas, lūžta ir kaip balta pūta atbėga į krantą.

Jisai nusėdo nuo žirgo ir žodis po žodžio jai pasakojo apie savo laivus ir savo miestą, ir apie tolimus kraštus. Žuvėdas šnekėjo gražiai ir galop pasakė:

— Jei tu norėtumel, lipki į mano laivą, ir aš tave nuvešiu į savo rūmus ir pasodinsiu mėnėję savo tėvų namuose.

Ji tarė:

— Keistus žodžius byloji, svetimos šalies laivūne, ir aš nesu pratusi prie tokios šnekos.

Jisai žvelgė jai į akis ir kalbėjo:

— Kuo ašai dėtas, jeigu negalėjau tavęs pamiršti nuo tada, kai tu uždėjai koją ant mano laivo. Dieną ir naktį vis maščiau apie tave. Daug žemių esu matęs ir daug žmonių pažinęs, bet tu man iš jų visų esi dailiausia ir patogiausia. Ir aš noriu, kad tu įteumėsi į mano tėvų namus, sėdėtumei prie senolių židinio ir būtumei mano vaikų motina ir mano turtyponia.

— Mano namai ir mano tėvai yra ant šios jūros krantų, ir čia, girių ūksmėje, ilsisi senieji mūsų dievai, mus gindami ir globodami.

— Nyku man būtų be tavęs, — ir aš visados mąstyčiau, kad tujen čia stovi prie ošiančių marių, tokia brangi ir gera.

— Ašai girdžiu tavo širdies šneką, ir man labai gaila, kad toks liūdnas ir vienas grįši į savo žemę...

Sulig tais žodžiais žuvėda apsiniaukė ir rūsčiai pažvelgė į mergaitę.

Jisai tuoj susigriebė ir vėl dailiai kalbėjo:

— Matau, kad čia prižišta tavo širdis ir čia kūrenasi tavo namų liepsna. Pasilik liaiminga ir neminėki blogu žodžiu bastūno, kuris juodu laivų buvo atkiles į tave ir į tavo žemę.

Banguolė atsakė:

— Aš prašysiu savo tėvų dievus, kad tavo dienos būtų gražios ir šviesios. Pasilik liaiminga ir neminėki blogu žodžiu minėsiu tavo vardą, nors jo nežinau.

— Ašai vadinuosi Sigurdas, ir mano laivai bėga skersai ir išilgai per viso pasaulio vandenis. Rytoj mes iškeliaujame. Aš stovėsiu ant laivo ir lauksiu tavęs atsiveikinti. O dabar grąžinu, ką tau marių vilnys išliūliavo.

Jisai pasilenkė, užnėrė Banguolei ant kaklo grandį ir nujojo.

Toje grandyje, didele akim įstatytas į aukso lukštą, kabojo gintaras.

Su daugeliu žmonių, kurie ėjo išleisti žuvėdų, nukako ir Banguolė. Iš tolo ji regėjo, kaip, aukštai iškeltos, plevono

burės. Laivo pirmagalėje stovėjo Sigurdas ir laukė.

Jisai tarė linksmai:

— Tuoj mes ištrauksim inkarą ir leisimės į jūras, su vėjais šaukdami dainas.

Mergaitė jam atsakė:

— Tegū jūsu širdys būna smagios, ir laimingai grįžkite į savo žemę ir į savo namus. — Ačiū tau už gerą žodį. Kad atsimintumei mus ir mūsų laivą, eiki su manim ir išsiriški, ko tik tavo širdis trokšta.

— Aš nieko daugiau nenoriu. Jau ir taip mane apdovanojai, ir aš tavęs niekada neužsimiršiu, — kalbėjo Banguolė.

Vienok jaunaisi žuvėdas šnekėjo taip dailiai ir buvo toks malonus, kad mergaitė pagaliau sutiko ir nusileido į laivo dugną, kur skryniose gulėjo visoki lobiai.

Sigurdas jai rodė visa, ką turėdamas, ir pasakojo, kur kiekvieną daiktą pirkes. Jis liepė jai klėstis skaras, kurios buvo viena už kitą dailesnės, ir užsimauti apirankes, kurios, krestelėtos, žvangėte žvangėjo. Jis nesiliovė šnekėjęs apie savo miestą, ir kaip gražu tenai esą, ir apie savo keliones, ir apie jūrų audras, kurios ištikusios, daužo laivus.

(bus daugiau)

Maldos žygis už Lietuvą

Nekalčiausios Marijos Širdies statula, šv. Tėvo palaiminta ir atvežta iš Romos, yra jau Amerikoje. Šv. Tėvas statulą palaimino sausio 5, o šv. Kazimiero Kolegija išleido ją į užjūrį sausio 7.

Marijos metų proga, ši Nekalčiausios Marijos Širdies statula lankys lietuvių kolonijas. Į tai reikia žiūrėti kaip į maldos žygį už Tėvynės išlaisvinimą ir lietuvių dvasinę gerovę.

Statulą pirmasis priėmė Nekalto Prasišėdimo seserų vienuolynas Putnam, Conn. Statulos sulaukta vasario 24 d. Ją atlydėjo vysk. V. Brizgys ir prel. Pr. Juras, statulos sulaukęs tiesiai iš Romos.

Statulos sulaukus, vienuolynas surengė trijų dienų pamaldas Marijos garbei. Jos prasidėjo vasario 26 ir baigėsi vasario 28, sekmadienį. Sekmadienį po pietų (3:00 val.) Marijos statula bus išlydėta į Marianapolį. Ta proga pamokslą pasakys prel. Pr. Juras. Pamaldas bus filmuojamos.

Sekmadienio pamaldose mielai kviečiami dalyvauti visi, kas gali, o ypač laukiami Nekalto Prasišėdimo seserų rėmėjai.

Nekalčiausios Marijos Širdies

Nekalčiausios Marijos Širdies statula, šv. Tėvo palaiminta Romoje ir atvežta į Ameriką.

dies statulą, šventojo Tėvo palaimintą, išleidžiant į užjūrį, Romos lietuvių šv. Kazimiero kolegijoje buvo surengtos pamaldos, kurių metu kun. V. Balčiūnas pasakė žodį:

„Šios pamaldos nėra tik simbolis. Jos nėra taip pat tik paprasta išorinių aplinkybių iššaukta apeiga. Tai susitelkimo valandėlė vaikų prie savo Motinos. Vaikų, kurie, išbloksdami iš savo namų, laukia grįžimo valandos į savo tėviškes. Vaikų, kurie tiki, kad Dangiškoji Motina turi daugiau galios už visus pasaulio galinuosius priartinti laukiamą grįžimo valandą.“

Saujelė vaikų su šiuo ilgėsiu širdyje nori palydėti savo Motiną į užjūrį pas kitus skaudaus likimo brolius, ar ten pastoviai įsikūrusius tautiečius. Jie žino, kad Dangiškoji Motina yra visada su jais visais. Bet šį momentą, kai šv. Tėvo palaiminta Nekalčiausios Širdies statula kaip motiniško gerumo simbolis yra jų tarpe ir ruošiasi regimai lankyti kitus jų likimo ir kraujo brolius, jie nori sudėti prie jos kojų savo karščiausius maldas ir prašymus, kad šis statulos lankymas būtų sujungtas su gausybe visokiųjų malonių.

Tepajus per jį gyvai visi Dangiškosios Motinos Širdies gerumą ir dosnumą, ypač šiais Jos garbei skirtais metais. Netikintiesiems mūsų broliams teatvers jį dvasios akis, grąžindama jų prarastą didžiąją tikėjimo dovaną. Paskenduotiems nuodėmėse ir nepajęgiams iš jų pakilti teįkvėps jėgos išsivaduoti iš sukausčių su juos žemųjų aistrų pančių. Atsalusiems teduos ji pirmąsias tepatūmės jį dar didesniu užsiedimu siekti krikščioniškojo gyvenimo aukštybių. Ne vienoje jau dabar karšta jos Sūnais ir jos meile liepsnojančioje širdyje tesužadins ji norą

tapti Gallesingosios Meilės auka ir tyliai savo gyvenimą su visais jo atnešamais ir su meile priimtais kryžiais bei kryžkeliais paaukoti už savo brolius: už Bažnyčią, už Tėvynę, už nusidėjėlių grįžimą, už padaugėjimą tikrai šventų sielų, sekmingiausiai galinčių prisidėti prie pasaulio išgelbėjimo iš dabartinių jo nelaimių.

Šis gražiosios Meilės Motinos apsilankymas tepadedu daugeliui mūsų brolių, anksčiau neprasmingai neštus kasdieninio gyvenimo sunkumams, paversti laiptais į žavingą savo pačių dvasinio gyvenimo aukštumą ir teigalins padaryti juos galinga priemone kitus laimėti Dievui.

Šis visų mūsų Motinos lankymasis pas mūsų brolius tepadės visus sujungti tikron širdžių vienybėn, visus, kurie, šiandien nesutardami, kovoja viename fronte už Dievą, Bažnyčią ir Tėvynę ir tuos, kurie dėl žemesnių tikslų ar net dėl smulkių asmeninių ar siaurų partinių interesų neįsijungia į bendrą vieningą visų kovą už šiuos didžiuosius idealus.

Mes gyvai tikime, kad tik nesiliaujančių Dangiškos Motinos gerumo spindulių kaitroje mūsų brolių širdžių pakitejimas gali pakelti bei pagerinti ne tik antgamtinę, bet ir žemiškąją mūsų būitį. Mes esame įsitikinę, kad tik dvasinio lygio pakilimas gali padaryti mūsų tautą vertą greičiau atgauti ir jos didžiąją žemišką vertybę — laisvą Tėvynę.

Dėl to tai, po Tavo, geroji mūsų Motina kojomis, mes dedame šiuos karštus maldavimus. Paslėpk juos Nekalčiausioje savo širdyje ir atverk neišsėmiamus Dievo į ją sudėtus malonių turtus mūsų broliams, kai lankysiesi pas juos.

Tavo praėjimas tebus visiems palaima ir tesužadins pagrįsta viltį vieniems ramesnio ir geresnio gyvenimo, o kitiems — grįžti kartu su Tavi mi laisvon Tėvynėn.“

Šv. Kazimieras (8)

APIE KITUS RAŠOMA, BET TYLIMA APIE ŠVENTĄJĮ

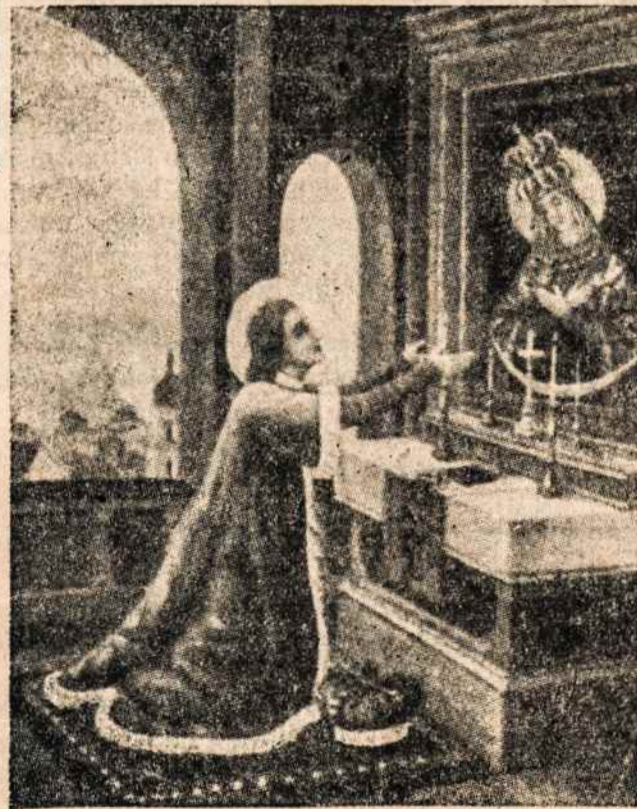
ZENONAS IVINSKIS

Šešioliktajame amžiuje, kaip ir dabar, žymesnieji religinio bei politinio gyvenimo įvykiai, surišti su popiežių rūmais ir jų aplinka, būdavo surašomi ir ceremonijų magistro dienoraštyje. Tasai popiežiaus dignitorius (ceremoniarum magister) taip pat nustatydavo ceremonialo taisykles ir praveddavo pačias išlaidas. Pro jo dėmesį nepraeidavo nė vienas žymesnis įvykis Romoje, ypač kanonizacija.

BET CEREMONIJŲ MAGISTRAS TYLI

Popiežiaus Leono X laikais tas ceremonijų magistro pareigas ėjo vyskupas Paris de Grassis. Jis yra palikęs dienoraštį, kurio penktasis tomas kaip tik apima mums rūpimą laikotarpį (1517-1521) ir nusišėsia dar po Leono X mirties; jo laidotuvis yra aprašytas su visom smulkmenom. Tame dienoraštyje taip pat gana smulkiai aprašyta Pranciškaus Pauliečio kanonizacija, įvykusi 1519 m. gruodžio 1 d. Paris de Grassis buvo tiek smulkmeniškias, kad pažymėjo ir tai, kiek tos kanonizacijos dieną išmokėta varpininkui. Kitoje savo dienoraščio vietoje jįsi nurodo, kad buvo atvykę ispanų, anglų ir portugalų pasiuntiniai prašyti kanonizuoti „trijų kitų šventųjų.“

Tačiau tame kruopščiai surašytame dienoraštyje nieko neužtikame apie Kazimiero kanonizaciją — nė vieno žodžio. Tai yra labai reikšmingas faktas. Jeigu Paris de Grassis, kuris pats nustatydavo iškilnių tvarką, nepaėjo nepaminėjęs nei vieno reikšmingesnio įvykio Romoje, tai jis negalėjo tylomis praeiti pro kanonizaciją karaliaičio Kazimiero, kuris dar buvo imperatoriaus Habsburgų giminaitis. Išvada yra aiški: popiežiaus Leono X laikais šv. Petro Bazilikoje nebuvo dar ruošiami tokiam Kazimiero kanonizacijos iškilimams, kokios buvo surengtos šv. Pranciškui Pauliečiui.

K. Simonis

SV. KAZIMIERAS

Ceremonijų magistrui dar nereikėjo galvoti, kaip tos iškilmės turi būti pravestos.

Vyskupas Paris de Grassis savo dienoraštyje teuzsimena Zigmanto Senojo pasiuntinį Erazmą Cioleką, Plocko vyskupą. Ceremonijų magistras jam yra paskyręs net pusterčio puslapio savo dienoraštyje, kur išsamiai aiškina, dėl ko Plocko vyskupas nebuvo popiežiaus priimtas. Lietuvos pasiuntinys, kaip nurodoma, jau buvo savo valdovo atšauktas prieš 3 ar 4 mėnesius. O pagal Romos tradicijas, kaip pažymi Paris de Grassis, pasiuntinys savo teismis tegalys naudotis dar 3 mėnesius, pasibaigus jo įgaliojimams. Paskui jau, nors tai būtų vyskupas ar arkivyskupas, „laikomas tikrai paprastu prelatu.“ Šie aiškinimai rodo, kad pačiam vysk. Paris de Grassis, kaip ceremonijų magistrui, labai rūpėjo pasiteisinti, kad Erazmas Ciolekas negavo pas popiežių audiencijos. Bet ir ji nebuvo susieta su Kazimiero kanonizacija.

IR PLOCKO VYSKUPAS NIEKO NEDAVIDE

Gerai iširta Erazmo Cioleko biografija rodo, kad Zigmantas senasis Plocko vyskupą pirmiausia buvo siuntęs į Augsburgą. Ten buvo jam pavesa išsiaiškinti, kaip bus globojamas jaunas Vengrijos karalius Liudvikas, Zigmanto Senojo brolio Vladislavo sūnus; Vladislavas buvo miręs 1516 m. Be to, Erazmas Ciolekas buvo įgaliojamas tartis su imperatorium Maksimilijonu dėl karo su turkais, kurie buvo jau giliai įsibrovę į Vengriją. Tuo pačiu reikalui jis pasiekė jau Romą (1518 lapkričio 7), kur turėjo atlikti kaž kokią „slaptą misiją“, pavestą jam paties imperatoriaus. Su juo besiderėdamas Erazmas Ciolekas įgijo didelį imperatoriaus Maksimilijono pasitikėjimą.

Nuvykęs į Romą, Erazmas Ciolekas dalyvavo ten įvairiose iškilmėse, važinėjo politiniais reikalais į Neapolį, daug rūpinosi gauti kardinolo skrybėlę. Tačiau nėra likusių jokių pėdsakų, kad jis būtų stengęsis Kazimiero kanonizaciją pastūmėti į priekį. Apie tai nieko neuzrašė nė vysk. Paris de Grassis, kuris šiaip jau, rašydamas apie Zigmanto Senojo pasiuntinį, savo dienoraštyje jam žodžių neįskystėjo. Kiti to meto užrašai taip pat nieko nemini. Dėl to reikia atmesti senesnį teigimą, kad Plocko vysk. Erazmas Ciolekas buvo išsiruipinęs kanonizacijos bulą, bet ji žuvusi su jo mirtimi (1522).

Dar prieš Erazmo Cioleko mirtį Lenkijoje jau sklido negeros kalbos, kad tas žemos kilmės ir ambicingas vyskupas, norėdamas įkopti į kardinolus, per ilgai užtrunkęs Romoje. Tai sukėlė prieš jį opoziciją ir Petrakavos bajorų seime (1519) buvo pareikalauta Plocko vyskupą iš Romos atšaukti. Zigmantas Senasis tai padarė, o vysk. Paris de Grassis, kaip matėme, savo dienoraštyje atžymėjo, jog tai sukliudė Erazmui Ciolekui prieti prie popiežiaus. Paskutinius trejus metus jis Romoje jau nebebuvo pasiuntinys ir nieko daugiau nei sau nei kitiem padaryti negalėjo. Nieko nepadarė nei Kazimiero reikalui.

BEVARDIS PALAIMINTASIS — TAI KAZIMIERAS

To paties meto, kaip ir vysk. Paris de Grassis, dienoraštis, yra dar kiti svarbūs užrašai — tai popiežiaus dignitoriaus Blažiejaus Ceseniečio (Blasii de Cesena) „Annotationes“. Juos galima būtų lyginti su mūsų vysk. M. Valančiaus „Pastabomis pačiam sau“. Tačiau ir tose reikšmingose B. Ceseniečio „Pastabose“ Kazimiero kanonizacijos klausimu nieko nerandame. Tai dar sustiprina ankstyvesnę išvadą, kad Leono X laikais Kazimiero kanonizacijos byla nebuvo užbaigta.

Šiai minčiai paremti turime dar popiežiaus Klemenso VII vicekanclerio užrašus, kurie taip pat yra išlikę nuorašty knygose. Ten randame pasakytą (1526 gruodžio 17), kad „buvo patiektas procesas iš Lenkijos užbaigti kanonizacijai P(alaimintojo)...“ ir kad popiežius tą reikalą pavedė „dvim kardinolom ir dvim Romos Rotos teisėjams — vienuoliui“. Vadinas, tik 1526 metais sudaryta atitinkama komisija, kurios būtų reikėję žymiai anksčiau, jei šv. Kazimierą kanonizuoti būtų ruošęsis popiežius Leonas X. Neaiškumą sudaro tikrai neįrašytas palaimintojo vardas, kurį atstoja tikrai raidė su daugtaškiu B... (vadinas Beatus, Palaimintasis...) Vardas neįrašytas arba dėl to, kad gerai jo nežinojo pats raštininkas, arba buvo vartojama įprasta tam reikalui formulė. Svarbiausias gi buvo dalykas — atžymėti, jog sudaryta komisija. Komisijos nariai turėjo gerai žinoti, koks uždavinys jiems pavedamas.

Vardu nepasakytas palaimintasis čia turėjo būti ne kas kitas, kaip Kazimieras. Tai pastebėjo jau lenkų istorikas J. Korzeniowski (1894), pirmas pradėjęs Vatikano archyve rankioti mokslinę medžiagą, liečiančią Lenkiją, ir aptikęs tą įrašą. Lenkijoje tuo metu nebuvo kito kandidato į šventuosius, o Lietuva būdavo supinama su Lenkija, nes jau tada sudarė jungtinę valstybę su vienu valdovu. Vatikano archyve yra daug įrodymų, kaip Lietuva palaikoma lenkų kraštu. Antai, ir apie grynai etnografines Lietuvos vyskupijas (Medininkų ir Vilniaus) rašoma, kad jos esančios „in Polonia“. Dėl to ir aną įrašą, jog „buvo patiektas procesas iš Lenkijos užbaigti kanonizacijai“, reikia suprasti taip, jog iš Lietuvos vyskupų (gal būt, ir iš Lenkijos) gauta papildomos medžiagos, reikalingos Kazimierui pripažinti šventuoju. Tada tikrai sudaryta oficiali tam reikalui komisija (1526 gruodžio 17).

TIK KAZIMIERO STEBUKLAI PRABYLA

Vilniaus kapitulos aktai taip pat rodo, kad katedroje palaidotas Kazimieras, nors ir garsėjęs stebuklais, ligi 1521 metų dar negalėjo būti pripažintas šventuoju. Tai būtų atsispindėję kapitulos dokumentuose, kuriuose vėliau labai dažnai užtikame šv. Kazimierą minint. Tuo tarpu iš 1521-1525 metų tėra išlikusios žymės tik keturiuose protokoluose, ir ten rašoma ne apie ką kitą, o apie rinkliavas pal. Kazimiero kanonizacijos procesui vesti.

Katedroje, karalių koplyčios viduryje, kur šalia Kazimiero buvo palaidotas ir jo brolis Aleksandras, buvo įtaisyta pinigams dėti dėžutė (karbonka) su trimis užraktais. Buvo gausiai aukojami lietuviškieji grašiai ir auksiniai dukatai. Taip pat buvo daug aukojama vaško.

(bus daugiau)

VASARIO 16 ŠVENTĖ MARIANAPOLY

Vasario 14 Marianapolio aukštesnioji mokykla surengė vasario 16 dienos minėjimą. Minėjimas vyko mokyklos sporto salėje, kur dalyvavo Mariafapolio mokyklos studentai, Nekalto Marijos Prasišėdimo seserys ir jų globojamos mergaitės studentės.

Minėjimas pradėta Amerikos Lietuvos himnais. Kun. B. Vaišnoras perskaitė maldą už pavergtasias tautas; kun. J. Petrauskas MIC, mokyklos direktorius, atidarydamas minėjimą, pasakė įžanginę kalbą, kurioje išskėlė šio minėjimo reikšmę. Po jo atidaromos kalbos buvo skaitomi trys referatai.

Pirmą referatą skaitė stud. V. Aleksandravičius, duodamas trumpą Lietuvos istorijos apžvalgą. Kitą referatą perskaitė stud. Donaldas Petraitis, išskeldamas rusų komunistų padarytas skriaudas lietuvių tautai ir Bažnyčiai. Po savo referato D. Petraitis perskaitė dar du eilėraščius: „Words to Lithuania“ ir Fourteen lines of thoughts, parašytus vieno Marianapolio studento John Gora, visai ne lietuvių, Lietuvai. Trečiasis referatas buvo Jurgio Prapuolenio apie lietuvių kalbą ir literatūrą.

Meninėje dalyje dalyvavo Nekalto Prasišėdimo seselių vedamojo bendrabučio studentų mergaičių grupė, padainavo dvi lietuviškas daineles ir paško keliatą tautinių šokių.

Kalbos, referatai ir visos minėjimas buvo pravestas tik

anglų kalba. Tad T. St. Saplys, MIC, užbaigdamas minėjimą prisiminė praeitį, kada toki minėjimai buvo daromi čia tik lietuvių kalba ir jie budavę daug linksmesni, nes ir Lietuva tada dar buvo laisva.

Minėjimas užbaigta giesme Marija, Marija!

Vyskupas Marianapolyje
Vasario 11 Marianapolyje lankėsi Norwich diecezijos vysk. Bernardas J. Flanagan. Jo Ekscelencija atvyko pietų metu ir pietus valgė Marianapolyje su studentais ir profesoriais. Po pietų mokyklos salėje įvyko vyskupo pagerbimas. Pirmiausia svečią sveikino Marianapolio vienuolyno vyresnysis T.S. Saplys, MIC. Po to T. J. Petrauskas, MIC, mokyklos principalas, supažindino Jo Ekscelenciją su mokyklos istorija ir jos vystymosi eiga. Taip pat Jo Ekscelenciją sveikino mokinių atstovas ir čia pat jam įteikė dovaną — šv. Mišijų kanoną. Po visų sveikinimų J. E. vysk. J. Flanagan įteikė garbės pažymėjimus studentams, gambiausiai baigusiems pirmąjį mokslo semestrą. Mokinius pristatė pats mokyklos direktorius T. J. Petrauskas MIC. Garbės pažymėjimus gavo ir du lietuviai studentai — Vytautas Aleksandravičius iš Brooklyno ir Donaldas Petraitis iš Čikagos.

Jo Ekscelencija labai domėjosi Marianapoliu ir jo mokykla, o savo ganytojiškoje kalboje pažadėjo net ir remti. M.

KAS IR KAM RAŠĖ...

atkelta iš 2 psl.
tas, ir į kunigus įšventinama, o ne kunigo titulą suteikiama.

10. Tariamasi laiškas rašo: „Visose Lietuvos parapijose reguliariai vyksta pamaldos, laikomasi švenčių, pavyzdžiui, Atlaidų ir didžiųjų metinių švenčių, tokių kaip Kalėdos...“ Kokia čia dar nauja šventė — Atlaidų šventė?

11. „Siekdami priminti apie religijos ir dorovės reikalavimus, kunigai skaito katekizmo pamokymus...“

Kunigai skaito katekizmo pamokymus. Aš pats 17 metų žodžių mokiau, o ne skaičiau katekizmo pamokymus; tai gal baudžia už gyvą žodį?

12. „Bažnyčių vyresnieji“... Katalikų Bažnyčioje parapijos vyresnieji nuo senų lakų lietuvių buvo vadinami kunigais klebonais; nuo kada ir kodėl pradėta vartoti „bažnyčios vyresnieji“ vietoje kun. klebonas; o gal klebonų nebėra, ir tik laikinai pavadoja juos kunigas, tai kur dingio klebonai?

13. „Kasmet vykdomas patepimas švėstu alieju“.

Ir krikštijant tepa šv. aliejum, ir lankant ligonį duodamas paskutinis šv. aliejais patepimas, kodėl dabar tik kasmet? Gal čia turima galvoje sutvirtinimo sakramentą, tuomet vysk. K. Paltarokas būtų parašęs: „kasmet suteikiamas sutvirtinimo sakramentas. Nejaugi 51 metų kunigas ir 28 metų vyskupas būtų užmiršęs to sakramento vardą! Čia gi „patepimas“ taip ir atsiduoda myrropamazanie, jei taip, tai ar tik ne ruskėlis koks ir visą laišką parašė?

14. Na, bet paskutinis dalykas tai nustelbia visus pirmuo-

sius. „Rugpjūčio mėn. buvau nuvykęs Krekenavon (Panev. vyskup.) į švenčiausios Panelės Marijos ĮŽENGIMO į dangų šventę“.

Katalikų Bažnyčioje tokia šventė nežinoma! Nežino jos nė kanaaninis, vėliaus vyskupas K. Paltarokas. Sakysim jo išleistose knygose: „Sakyklai vadovas — 1911 (antra l. 1931). Šv. Nauj. Istatymo Istorija — 1912, Tikybos mokslas — 1916, Tikybos pradžiamokslis — 1916, N. Ist. Istorija — 1917, Kat. Tikybos Katekizmas 1918; nė vėlesni raštai. Nuo 1920 metų aš buvau jo mokinys, o nuo 1927 buvau jo vyskupijoje kunigas. Jeigu aš taip būčiau per pamoką atsakęs, nebūčiau gavęs kunigo šventimų, o jei taip būčiau skelbęs toje pačioje Krekenavoje, į kurią, kaip kaimynas, nuvažiuodavau šį pamokslu, tai būčiau buvęs suspenduotas! Kodėl jis taip dabar rašo?

Taigi, kad čia ne mūsų mylimo vyskupo Kazimiero Paltaroko, o kokio ruskelio arba gal draugo Bimbos parašyta, o draugo Mizaros patvirtinta, komunizo propaganda!

N. B. „Laisvė“ gali rašyti, ką nori. Net 1905 metų socialistai ja netiki; dėl to keista, kad „Naujienos“ patikėjo. Argi jos nežino Mr. Oatis ir kitų grįžusių iš Vengrijos kalėjimų paskelbimo, kad ir fotokopija, jei tokia būtų pridėta, negalima tikėti. Komunistai Vengrijoje sufabrikavo kardinolo Mindszenty laiškus, iš jo rankraščių išrinkdami raides, jas suklijuodami, jų pačių surašytame tekste, paskui nufotografuodami ir sudarydami išpūdi, lyg tai būtų kardinolo raštas.

K. M. V.

Šventiesiems Marijos metams PAPIGINTOS KNYGOS

UŽSISAKANT KARTU — 9 KNYGOS — \$10.00

1. Švč. P. Marijos apsišėikimai Liorde, vysk. P. Būcio, 500 p.
2. Šv. Antanas Paduvietis, Nello Vian, vertė A. Vaičiulaitis.
3. Šv. Pranciškus Asyžietis, 175 p.
4. Šventųjų gyvenimai, 900 p.
5. Naujasis Testamentas
6. Kristaus Sekimas, 418 p.
7. Kur bakūžė samanota, A. Vaičiulaitis
8. Vai fėkite dainos, 200 dainų tekstai
9. Lithuanian Franciscan Fathers, knyga — albumas anglų kalboje, 70 iliustracijų.

Užsakymus siųsti:

DARBININKAS
680 Bushwick Ave.
Brooklyn 21, N. Y.

arba
FRANCISCAN FATHERS
Kennebunk Port, Me.

Prelatas L. Mendelis Senate

Baltimore, Md.

Prel. L. Mendelis buvo pakviestas į 83-jo Kongreso antrą sesiją vasario mėnesio 16 dieną sukalbėti atidaromąją maldą. Prelatą ta proga į Washingtoną palydėjo 30 lietuvių baltimoriečių. Atvykusius Washingtono stotyje pasitiko Liet. Pasiūnybės sekr. J. Kajackas, kun. J. Znotinas, Vileitai ir Zolubai. Visą būrį į savo kabinetą pasikvietė Maryland senatorius J. M. Butler, nuoširdus lietuvių prietelis. Jis visus ir palydėjo į senato posėdį.

Lygiai 12 val. į senato prezidento tribuną įžengė prel. L. Mendelis. Tai pirmas atsilikimas, kada lietuviui suteikta garbė prabilti aukščiausiasio šio krašto institucijoje. Maldoje, be ko kito, prel. L. Mendelis meldė Dievą, dangaus ir žemės Valdovą, kad šios įstaigos nariai aiškiai suprastų tiranijos gresmę, gyvai jaustų kiekvieną pasikėsinimą prieš žmonių teises bei laisvę ir turėtų drąsos laisvę apginti.

Po šio akto stebėjome senato ir atstovų rūmų posėdžius, kuriuose buvo minimos 36 metų Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuvės. Vėliau su atvykusiais lietuviavais pasisveikino ir nusifotografavo Maryland valstijos senatoriai ir atstovai. Pagalios prel. L. Mendelis su baltimoriečių būriu nuvyko pas p. Ch. Kersten padėkoti už rūpestingą ir drąsų Lietuvos reikalų gynimą.

16 Vasario USA Kongrese Šiemet Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuves Kongresas paminėjo labai plačiai. Kalbas pasakė šie Kongreso nariai:

Senatoriai: Ir. Ives, N. Y., J. Butler, Md., Ed. Martin, Pa., W. Purtell, Conn., J. Kennedy, Mass., H. Humphrey, Minn., H. Ferguson, Mich., R. Hendrickson, N. J., H. Lehman, N. Y., ir P. Douglas, Ill.

Atstovų rūmų nariai: Ch. Kersten, Wis., Th. Lane, Mass., A. Bentley, Mich., J. Auchinclos, N. J., Ed. Jonas, Ill., Ed. Radwen, N. Y., J. Van Zandt, Pa., K. Keating, N. Y., O'Hara, Ill., J. Fogarty, R. I., B. Kearny, N. Y., R. Madden, Ind., H. Addoizio, N. J., A. Klein, N. Y., Th. Gordon, Ill., Th. O'Neill, Mass., J. McCormack, Mass., H. Seeley-Brown, Conn., T. Sheehan, Ill., J. Byrne, Pa., A. Morano, Conn., L. Rabaut, Mich., J. Rooney, N. Y., A. Forand, R. Ill., Th. Dodd, Conn., H. Eberharter, Pa., Mrs. V. Buchanan, Pa., J. Kluczynski, Ill., W. Granahan, Pa., J. Dingell, Mich., G. Fallon, Md., Mrs. Ed. Rogers, Mass., G. Long, La., Ph. Philbin, Mass., Em. Celler, N. Y., Al. Sieminski, N. J., Ab. Multer, Pa., J. Javits, N. Y.

Kalbėtojai reikė daug užuojautos lietuvių tautai. Pažymėtinos šios mintys: 1. Sovietai, jėga pagrobė Lietuvą; 2. okupantai Lietuvoje padarė daug žiaurių nusikaltimų, žmones kankindami, juos žudydami ir šimtais tūkstančių iš gimtojo krašto išveždami; 3. nepriklausomo gyvenimo laikė Lietuva padarė nepaprastą pažangą visais atžvilgiais; 4. lietuviai laisvę myli, jos dvasia tautoje gyva ir jos nepa-

jėgs išrauti nė didžiausi persekiojimai; 5. JAV vyriausybė nepripažino ir nepripažins Sovietų okupacijos; 6. šio krašto tauta gyvai jaučia lietuvių tautos kančias ir to nepamirš; 7. lietuviai atgaus laisvę.

Senatorius A. Douglas (Ill.) pasiūlė rezoliuciją, kuri, pritarus atstovų rūmams, priimta vienbalsiai. Rezoliucija sako, kad Kongresas 1) pakartoja prezidentų Roosevelt, Trumano ir Eisenhowerio atsisakymą pripažinti laisvų tautų pagrobimą jėga; 2) pasmerkia iškilmingų tarptautinių sutarčių sulaužymą ir agresijos veiksmus, kuriuos Sovietai įvykdė prieš Lietuvą ir kitas tautas; 3. prašo prezidentą D. Eisenhowerį nurodyti savo atstovams Jungtinėse Tautose dary-

ti žygių, kad būtų atšauktas pripažinimas tų vyriausybių, kurias jėga pastatė Sovietai, ir 4. Užsienio Reikalų Komisijai pavesti, kad ištirtų neteisėtą Lietuvos, Latvijos ir Estijos pagrobimą.

Lietuviškoji radijo valandėlė vasario mėn. 14 d. paskyrė specialių pusvalandį 8.30 val. lietuvių tautos šventei, Vasario 16, paminėti. Nebuvo jokių skelbimų, visa programa paskirta tik minėjimo programai. Kalbėjo Maryland valstijos gub. McKeldin, senatorius J. Butler, mok. K. Dulys, deklaravo aktorius J. Palubinskas. Programa pajavirinta pritaikinta muzika. Įdomūs sen. Butler žodžiai: "Aš visuomet giliai domėjaus ta jauna respublika ir prieš keletą metų, kai ėjau į senatą, daviau žodį, kad atsidėjęs dirbsiu išvadavimui šios puikios tautos, kurią slėgia bedieviškojo komunizmo geležinis batas. Davęs žodį jai išvaduoti, aš darau ir darysiu viską, ką galėdamas, kol būsiu šiose pareigose."

Pusvalandis buvo liet. radijo valandėlės dovana lietuviškajai Baltimorės visuomenei. Niekieno finansiškai neremiami ją paruošė valandėlės vedėjai A. Juškevičius ir R. Laskauskas.

Vyrų choras vadovaujamas p. Baltikausko, pirmą kartą pasirodė "Ramovės" vakare vasario m. 14 d. Į sceną išėjo 30 choro dalyvių. Atsimenant, kad choras susiorganizavo visai neseniai, pirmas pasirodymas buvo nelauktai geras ir daug vilčių duoda atečiai. Tame pačiame vakare buvo suvaidinta K. Inčiuos veikalo "Kudirka" viena dalis. Režisavo J. Palubinskas. P. K.

INVOKACIJA, PREL. L. MENDELIO PASKAITYTA JAV SENATE

"MELSKIMĖS, Visagalis ir amžinasis Dieve, dieviškasis dangaus ir žemės Valdytojau, maloniai pažvelk su pasigailėjimu į šį žmonių sambūrį, kuriam Tu, šaltinis visokio teisingo autoriteto, patikėjai ruošimą įstatymų, kurių laisvi žmonės sutinka laikytis; suteiki jiems sąžinės jautrumą visada turėti dėmesyje atskaita, kuri reikės duoti už šventųjų pareigų atlikimą; suteiki jiems išganingą tirnijos baime ir budrumą nujauti kiekvieną pasikėsinimą į žmogaus teises ir laisvę; suteiki jiems drąsą ir ryžtingumą apsaugoti mūsų laisvę ir kilumą, kurią Tu malonėjai suteikti Tavo teisingiems vaikams..."

KONCERTAS CLEVELANDE

Nepriklausomybės šventės koncertui vasario 28 d. WHK radijo stoties salėje ruošiamas St. Šimkaus kantata "Atsivėkinimas su tėvyne", kurią atliks Ciurlionio ansamblis ir solistai Alg. Brazis, J. Kristolaitytė ir A. Stempuzienė, palydimi Cleveland Severence Hall simfoninio orkestru. Visi kviečiami gausiai atsilankyti.

Lietuviai tremtiniai gydytojai energingai mušasi į gyvenimą — ne tik sėkmingai išsilaiko egzaminus, bet siekia ir specialybių. Pvz. dr. Puškorius rengiasi chirurgo darbui, dr. Miknevičienė specializuojasi vidaus ligose, dr. Masilionis — anestesistu (labai svarbi specialybė, nes šios rūšies gydytojų Lietuvoje visai nebuvo), dr. Degesys uždarė savo kabinetą ir pradėjo chirurgo stažą ir t.t. Šios mūsų gydytojų pastangos juo labiau vertintinos, nes specialybei pasiruošti reikia apie 4 metų ir tai galima tik didelėje specializuotose tinkamoje ligoninėje.

Be minėtų gydytojų, keli gydytojai tremtiniai specialybes yra įsigiję Lietuvos universitetų klinikose.

Is viso Clevelande yra apie 20 lietuvių gydytojų tremtinių.

SOLISTĖ ALDONA STEMPUZIENĖ

vasario 28 d. Lietuvos Nepriklausomybės šventės koncerte WHK radijo stoties salėje Clevelande su simfoniniu orkestru atliks solo partiją St. Šimkaus kantatoje "Atsivėkinimas su tėvyne" ir padainuos Agnės dainą iš Karnavičiaus "Radvilos Perkūno" operos.

Kultūrinė veikla Worcester, Mass.

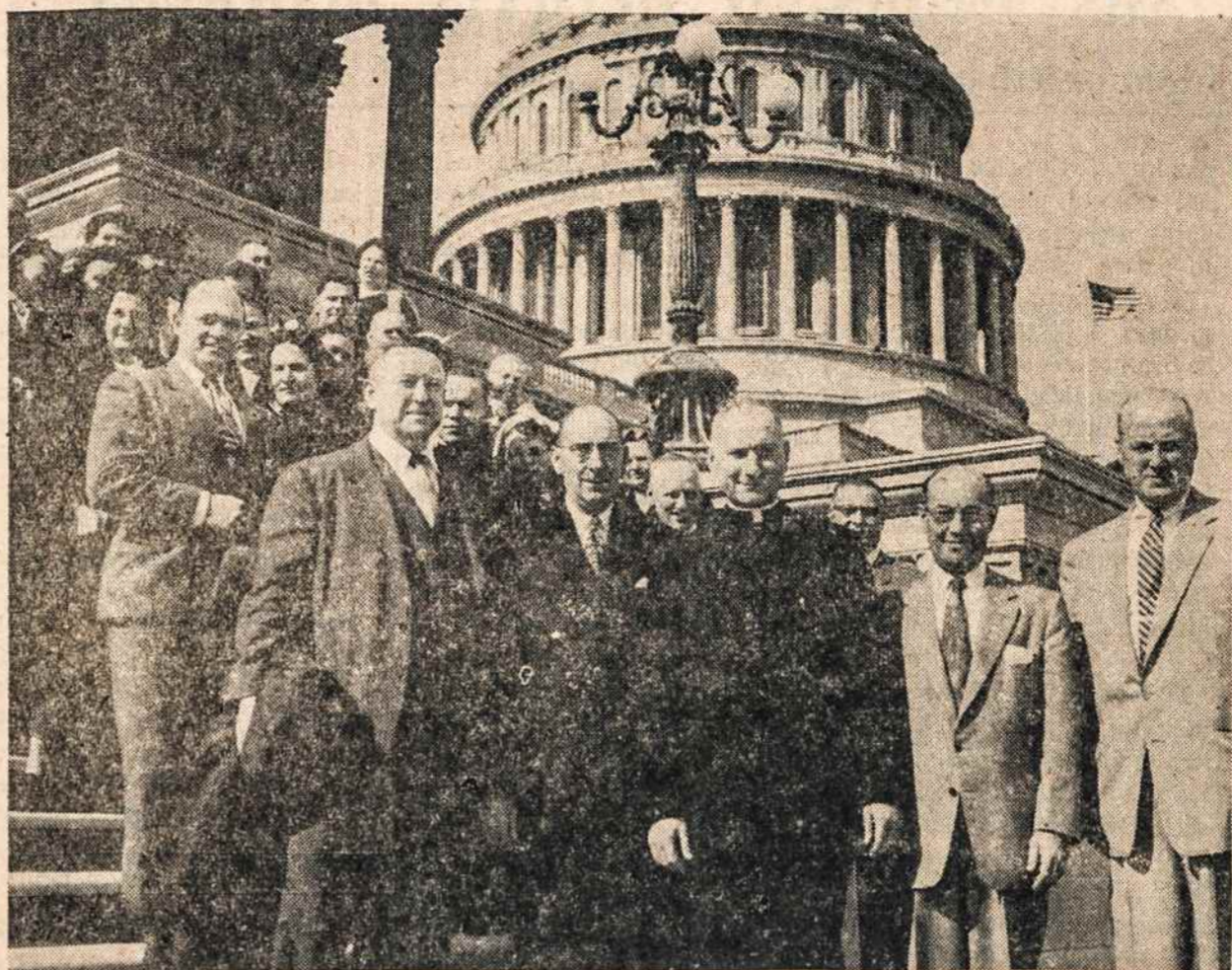
Vargo mokykla prie Aušros Vartų parapijos PLB žinioje tebeveikia dvejusose skyriuose. Mokinių — 15. Visokią paramą šiai savaitgalinei mokyklai teikia kleb. K. Vasys. Mokyklai vadovauja J. Baškys, mokytoja: prof. J. Rautkys ir P. Pauliukonis. Mokyklą remia tėvų komitetas: J. Rautkys, A. Gedmintienė ir J. Palubeckas.

Jaunos moterys gyvai veikia, susibūrusios Nukryžiuotojo Jėzaus Seserų Gildoje prie Aušros Vartų parapijos. Gilda įsisteigė prieš 3 metus kartu su Nukryžiuotojo Jėzaus seserų mokytoju atvykimu. Narių turi 120. Susirinkimai vyksta kas trečią kiekvieno mėn. ant-

alius moterų klausimus. Daug dirba labdaros srityje. Jos renka lioterijos fantus, aukas ir remia seserų įstaigas. Jų vedamai senelių prieglaudai Brocktone, Mass., padovanojo 30 žieminių antklodžių ir televizijos aparatą. Vaikams rengia įvairius parengimus.

Gildos iniciatorė ir pirminkė — Br. Milerienė, sekr. — St. Tapauskienė, izd. — M. Petraitienė. Gildai talkininkauja ir kitos narės, ypač R. Kudrauskienė, A. ir S. Savage ir O. Gerbauskienė. J.

• Madison, Wis. universiteto studentų namų didžiojoje salėje tris savaites vyksta Pabaltijos kraštu parodėlė.

Baltimorės lietuvių grupė su Maryland valstijos kongresmanais Washingtono vasario 16 d. Priešakyje, iš kairės į dešinę, matyti: A. Juškevičius, A. Micelka, kongr. Ed. Garmatz, prel. L. Mendelis, kongr. S. Friedel, kongr. G. Fallon ir J. Kajackas (tarp) Ed. Garmatz ir prel. Mendelio.

GRAŽIAI PAMINĖJO NEPRILAUSOMYBĖS SUKAKTĮ

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės ir lietuviškųjų organizacijų ruoštas minėjimas praėjo labai turiningai. Prof. K. Pakštas pasakė išsamią kalbą, priimtos atitinkamos rezoliucijos. Meninę programos dalį davė Lietuvos Operos solistė Juzė Augalaitytė ir I. Karalienės vadovaujama tautinių šokėjų grupė. Gausios ir nuosirdžios aukos parodė visų jaunųjų atjautimą mūsų lietuviškų reikalų. Atitinkamą jautrią invokacijos maldą, sukalbėjo kun. Antanas Vilkaišis. Minėjime dalyvavo nemaža svečių iš kitų organizacijų ir keli šimtai lietuvių.

Kun. Stanislovas Vasukevičius šv. Jurgio parapijos vikaras, sunkiai serga jau antras mėnuo. Jis yra atvykęs iš tremties ir po sunkių ten pergyvenimų čia susirgo. Gydosi namie, šv. Jurgio parapijos klebonijoje.

Užgavėnių vakaras

LB radijo rėmėjų Užgavėnių vakaras bus vasario 27 d. 8 val. vak. Visi bus pavaišinti skaniaisiais blynais ir galės šokti. Tai paskutinis prieš Gavėnių linksnavakaris. Visą šeimą kviečiama dalyvauti ir smagiai praleisti vakarą. Pelnas skiriamas LB radijui remti.

A. a. Stanislovas Peldūnas, ilgametis šv. Kazimiero parapijos narys, čia išgyvenęs beveik 50 metų, po ilgos ir sunkios ligos mirė vas. 13. Vėlonis paliko nuliūdusią žmoną ir dukteris su šeimomis. Iškilmingai palaidotas šv. Kryžiaus kapinėse vasario 18 d. Jo laidotuvis dalyvavo iš Chicagos Brolis Simonas Kvetkas, žinomas philadelphijiečiams veikėjas, pirmas vytytis ir mokytojas.

Rengiasi parapijos misijos.

Šv. Kazimiero parapijos misijos prasideda kovo 14 d. lietuviškai, vadovaujant TT Pranciškonams. Antroji savaitė bus angliskai. Misijų metu bus platinama katalikiška spauda, ypač maldaknygės, šv. Raštas ir devocianalas. X

Šv. Kazimiero parapijos

mokyklos mokiniai gražiai ir įspūdingai prisiminė Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį. Minėjimas įvyko vasario 15 d. 7 val. vak. mokyklos svetainėje. Nuo didžiausių iki mažiausių vaikų ir iš visos širdies gražiai savo dalelę atliko. Programa buvo pajavirinta dainomis, šokiais ir eilėraščiais.

The Star Spangled Banner ir Lietuvos himną atliko visi; prakalbą turė prel. I. Valančiūnas. Jaunimo dainą ir moksleivių maršą atliko VIII skyrius; Šaltyšius ir Kiškio pyrakas VII skyrius; Vai Lietuva motinė, Kalvelis ir Malūnelis — VI skyrius; Ko liūdė berželi ir Tik-Tik — V skyrius; Tik Dievulis žino, Pamylyjau, Giedu dainelę ir Kepurinę — IV skyrius; O Tėvynė Lietuva ir Vilkas vijo voveraitę — II ir III skyrius; Laisvės vėliava ir Mūs lietuvių kalba — I skyrius.

Atsilankantieji buvo labai patenkinti ir nuosirdžiai dėkojo geroms šv. Kazimiero seserų kraštu parodėlė.

kurią jie taip gražiai perdavė savo mokiniams. Buvo gera girdėti, kaip Amerikos lietuvių vaikučiai taip pat gražiai tępė kalbos mokosi.

Dievulis telaimina mūs šalį ir visus tuos, kur jos aidą taip gražiai garsina! Ten buvęs

Norwood, Mass.

ALRK Federacijos 10 sk. suruošė Nepriklausomybės 36 sukakties minėjimą. Minėjimas įvyko vasario 14. Lietuvių bažnyčioje 9 val. buvo atlaikytos mišios už Lietuvos laisvę ir žuvusius. Popietinis minėjimas prasidėjo salėj 3:30 val. Jį atidarė kleb. kun. F. E. Norbutas, sukalbėdamas maldą į Dievo Motiną Mariją ir sugiedotas himnas. Skyriaus pirm. V. J. Kudirka tarė įžanginį žodį ir pakvietė minėjimui vadovauti kun. P. Šakalį. Trumpesnes kalbas pasakė prof. kun. St. Yla, N. P. seserų kapelionas iš Putnamo, P. Mučinskas ir ponis K. A. Namaksy iš Bostono. Pagrindinis kalbėtojas buvo kun. K. Mažutis iš Newport, R. I. Jis nušvietė praeities lietuvių kovas už laisvę ir ragino nenuleisti rankų ir dabar vieningai kovoti prieš komunizmą.

Meninėje dalyje eilėraščius deklamavo Danguolė Duobaitė, G. Liutkevičius ir Dalia Tumaitė. Deklamatorius paruošė mokyt. V. Tumienė. Parapinis šv. Cicilijos choras, vad. muz. V. Kamantausko, sudainavo kelias dainas: Lietuvos brangi, Pavasario vėjelis, Ant kalno gluosnys, Tykia tykia Nemunėlis ir užbaigė Lietuvos himnu.

Kun. P. Šakalys perskaitė rezoliucijas, kurios pasiūstos prez. D. D. Eisenhoweriui, sekr. J. F. Dulles, C. J. Kersten, H. C. Lodge, vaistybės gubernatoriui C. B. Herter ir valstybės senatoriams Lovrett Saltonstall ir J. F. Kennedy bei atst. J. W. Martin ir R. B. Wigglesworth.

Minėjimo metu surinkta aukų \$117.00. Stambesniųjų aukotojų vardai. Po \$10 aukoto: kleb. kun. F. E. Norbutas, A. Tumas, J. Martišių šeima; po \$5 — P. Jaras, A. Venckus, D. Razulevičius, A. Valentinas, A. ir K. Nemasys iš Bostono, A. Navickas. \$3 aukoto Ona Piešinaitė; po \$2 — S. Razulevičius, J. Pauplis, F. Liutkevičius, P. Mučinskas iš Bostono, V. Kamantauskas, K. Siemėnas, V. J. Kudirka, M. Vitkauskas, J. Ridikas ir B. Kriauciūnas. Kiti aukoto po mažiau. Žvalgas

IS VISUR

• W. J. Dilis iš East Orange, N. J. lankėsi "Darbininko" įstaigoje ir išreikšdamas savo palankumą mūsų laikraščiui, įteikė 25 dol. auką.

• Dr. J. Kalpokas, tarnaujantis Amerikos kariuomenėje leitenantu, apie 11 mėn. praleidęs Korejos fronte, tikisi greit būti perkeltas į Japoniją. Šuo metu jis yra vieno dispanserio viršininku.

• Kun. E. M. Paukštys Chester, Pa., lietuvių parapijos klebonas, Ateitininkų Federacijos reikalams paaukojo 100 dol. Už auką nuosirdžiai dėkoja At-kų Federacijos Vyriausioji Valdyba.

• Uždaras jaunųjų mergaičių rekolekcijas rengia Nekalto Prasiidėjimo vienuolynas Putname, Conn. Rekolekcijos vyks kovo 12, 13 ir 14 d.d. Prasiidės penktadienį, 12 d., 8 val. v. ir baigsis sekmadienį 5 val. Atlyginimas — 7 dol. Rekolekcijas ves kun. St. Yla. Kviečiamos 13-16 metų mergaitės. Apie savo atvykimą malonėkite pranešti iki kovo 8 d. šiuo adresu: Rev. Sister Superior, Immaculate Conception Convent, RFD 2, Putnam, Conn.

• Taurų klubas yra Scrantono, Pa., lietuvių profesionalų ir biznierių organizacija. Kaip ir kitais metais, jis surengė Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą vas. 14 d. Šventės rengėjų pirm. buvo Jonas Stirna, jo pavaduotoju Petras Putirskas. Programa įvyko North Scranton Junior High School salėje, kur kalbėjo miesto majoras James T. Hanlon, Penn. senatorius Hugh J. McMennip ir Dr. Vytautas Dambraiva. Eilėraščius pasakė Elenutė Svirskytė, dainavo vyrų choras, vadovaujamas vargon. Alfonso Bulavičiaus. Vakaro programos vedėju buvo Petras Putirskas.

Vakare parapijos svetainėje buvo vakarienė, kurioje dalyvavo apie 250 žmonių. Kalbėjo kun. B. Zdanavičius, Dr. A. Kučas ir Msgr. Juozas Miliauskas. Dainomis džiugino tas pats vyrų choras.

• Grįžo veteranai. Scrantono naujų ateivių lietuvių kolonija yra bemaž ant pirštų suskaitoma, o vis tik jau turi keletą jaunų vyrų, kurie garbingai atliko karo prievolę. Kiek seniau grįžo Antanas Meškauskas, sausio 18 grįžo kaulniškis Alfredas Serdiukovas-Svensonas, tarnavęs trejus metus savanoriu, ir vasario 13 d. grįžo tėvaimis Pranas Šimkus, kurio tėvai gyvena ūkyje netoli Scrantono. Visi trys didžiausią savo tarnybos dalį praleido Vokietijoje.

SVEIKA
MARIJA
MAŽASIS
MALDYNAS
PARENGĖ
KUN. STASYS YLA

IMMACULATA LEIDINYS
1953

Kietais viršeliais, 371 psl.,
Kaina \$2.50

Gaunamas:
"DARBININKO" ADMIN.
680 Bushwick Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.

**KAS YRA DIEVAS?
KAS YRA ŽMOGUS?
KOKIE TURI BŪTI ŽMOGAUS
SANTYKIAI SU DIEVU?**

Šiuos klausimus rasi išsamiai svarstomus ir giliai sprendžiamus dviejų Vilkaviškio seminarijos profesorių: prel. Dr. F. Bartkaus ir kan. Dr. P. Aleksos naujausiam veikalui

DIEVAS IR ŽMOGUS

Didžiuoju formato 517 p.

kaina: neįrišta — \$5.00, kietais viršeliais — \$6.50

Užsakymus siųsti: **DARBININKAS**

680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

Kas bus, kas nebus, o lietuviai nepražus

pasakė Michigano gubernatorių minint Vasario 16 Detroito

Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas Detroito prasidėjo vasario 13 vakare šv. Antano bažnyčioje. Buvo atgiedoti gedulingi mišparai, kun. klebonas J. Boreišis pasakė pamokslą, choras sugiedojo Vanagaičio Maldą ir Vaičiūno Kritusiems šauliams ir Libera. Prie katedros buvo padėtas vainikas, jo nešėjai ateitininkai, skautai ir savanoriai kūrėjai stovėjo garbės sargyboje.

Tą patį vakarą lietuviškoji radijo valandėlė **Baltic melodies** visas 45 min. paskyrė Vasario 16-tos minėjimui. Radijo bangomis sveikino Joseph Kowalski, tarnaujantis Michigano valstijos gubernatore. Jis perskaitė gubernatoriaus G. Mennen Williams išleistą proklamaciją. Kalbėjo Ted Machrowitch — kongresmanas, Kersteno komisijos narys. Sveikino ir miesto tarybos narys Connor. Pasidžiaugė unijomis ir lenkų kongreso prezidentas, ragindamas jungtis bendron kovon prieš bendrą priešą, užmirštant kai kuriuos nesupratusius prieš II-ąją pasaulinį karą... Dar kalbėjo Lietuvių vaizbos buto pirmininkas Adams ir Radijo valandėlės rėmėjas p. Berg (lietuviškas izraelitas). Pagrindinis kalbėtojas Dr. Br. Baleliūnas gražiai priminė laisvės kovas. Kalbų protarpuose girdėjome lietuviškų patriotinių dainų. Programai vadovavo Radijo klubo pirmininkė p. H. Rauby.

Vasario 14 d. visose trijose Detroito lietuvių parapijose (Dievo Apvaizdos, šv. Petro ir šv. Antano) buvo atnaujiamos šv. Mišios už Lietuvą ir pasakyti dienai tinkami pamokslai.

Šv. Antano parapijos bažnyčioje su vėliavomis dalyvavo savanoriai kūrėjai, skautės, ateitininkai ir skautai. Klebo-

nas kun. J. Boreišis pasakė dienai taikytą pamokslą ir pasikaitė nepaprasto nuosirdumo jo paties sukurtą maldą už Tėvynę. Parapijos choras sugiedojo 4 lietuviškas giesmes: J. Dambrausko Dieve, Dieve, A. Vanagaičio Nuliūdo kapais apsiklojus tėvynė, A. Mikulskio O Dieve geriausias (pirmą kartą giedota šioje bažnyčioje) ir Č. Sasnausko Apsaugok Aukščiausias. Šv. Mišių pabaigoje buvo sugiedotas Tautos himnas.

Iškilmingas minėjimas įvyko puikioje Western High School auditorijoje. Jau kelinti metai kaip lietuviai šioje salėje Vasario 16 mini. O vis tik reikėtų neužmiršti, kad amerikiečių mokyklose ir koridoruose nerūkoma. Kitaip galime netekti galimybės kitais metais vėl ten pat susirinkti. Minėjimą atidarė Detroito Lietuvių Organizacijų Centro valdybos pirmininkė Marija Sims. Garbės prezidiuman buvo pakviesti šių organizacijų atstovai: L. R. K. Federacijos, Tautinės Sąjungos, Tautinės Sandaros, Liet. Socialdemokratų, Liet. Bendruomenės Apygardos, Alto atstovė Paurazienė ir Alto vykd. tarybos vicepir. A. Ollis ir kun. Viktoras Kriščiūnevičius.

Įnešus vėliavas, buvo pagerbti tylos minute žuvusieji. Ina Variakojytė sugiedojo JAV himną o kun. V. Kriščiūnevičius perskaitė daugelį iki širdies gelmių sujaudinusių invokacijų.

E. Paurazienė perskaitė Michigano valstijos gubernatoriaus proklamaciją bei senatoriaus Hower Ferguson ir Detroito burmistro laiškų. Sveikino žodžiu ir estų, latvių bei ukrainiečių atstovai. Ukrainietis neiškentė nepriminęs, kad be komunizmo mes dar turim vieną bendrą priešą, kurs ir žian-

dien neatsizadą Vilniaus ir Lvo-vo.

Apie 4:30 val. atvyko Michigano valstijos gubernatorių G. Mennen Williams. Visa salė, apie 1000 lietuvių, jam sukėlė ovacijas. Gubernatorių pristatė Joseph Kowalski, pats pasisakydamas, kad jis yra lietuvių tėvų vaikas.

Gubernatorių prabilo: "Sveiki, lietuviai!" Pasidžiaugęs, kad didelis susirinkusių skaičius rodo, jog lietuviai myli ir savo kraštą ir laisvę, jis prisipažino, kad atvyko į tą minėjimą ne vien kaip oficialus asmuo, bet ir todėl, kad lietuviai per pastaruosius metus jam pasidarė artimi draugai. Jis pasidžiaugė, kad mūsų kraujo brolis Joe Kowalski, yra labai vertingas valstijos tarnautojas. Padrašinęs, kad kovoj dėl laisvės ir Nepriklausomybės mes nesam vieni, jis linkėjo lietuviams ištvermės. Pabaigęs savo kalbą, jis dar kartą grįžo prie mikrofono ir pasakė, kad Joe jam sakęs, jog kalbėjęs gerai, tik užbaigęs ne visai kaip reikia, ir šypsodamasis lietuviškai užbaigė: "Kas bus, kas nebus, lietuviai nepražus!" Po to atsiprašęs, kad dėl laiko stokos turi atsivesti, išvyko. Reikia priminti, kad tą pačią dieną jis buvo ką tik atskridęs iš Iowa.

Pagrindinis kalbėtojas A. Ollis savo kalboje nušvietė Lietuvos laisvės bylos eigą nuo pat 1940 metų iki šiol. Išgirdome tikrai kondensuotą Alto darbų bei Amerikos valdžios nuotaikų istoriją.

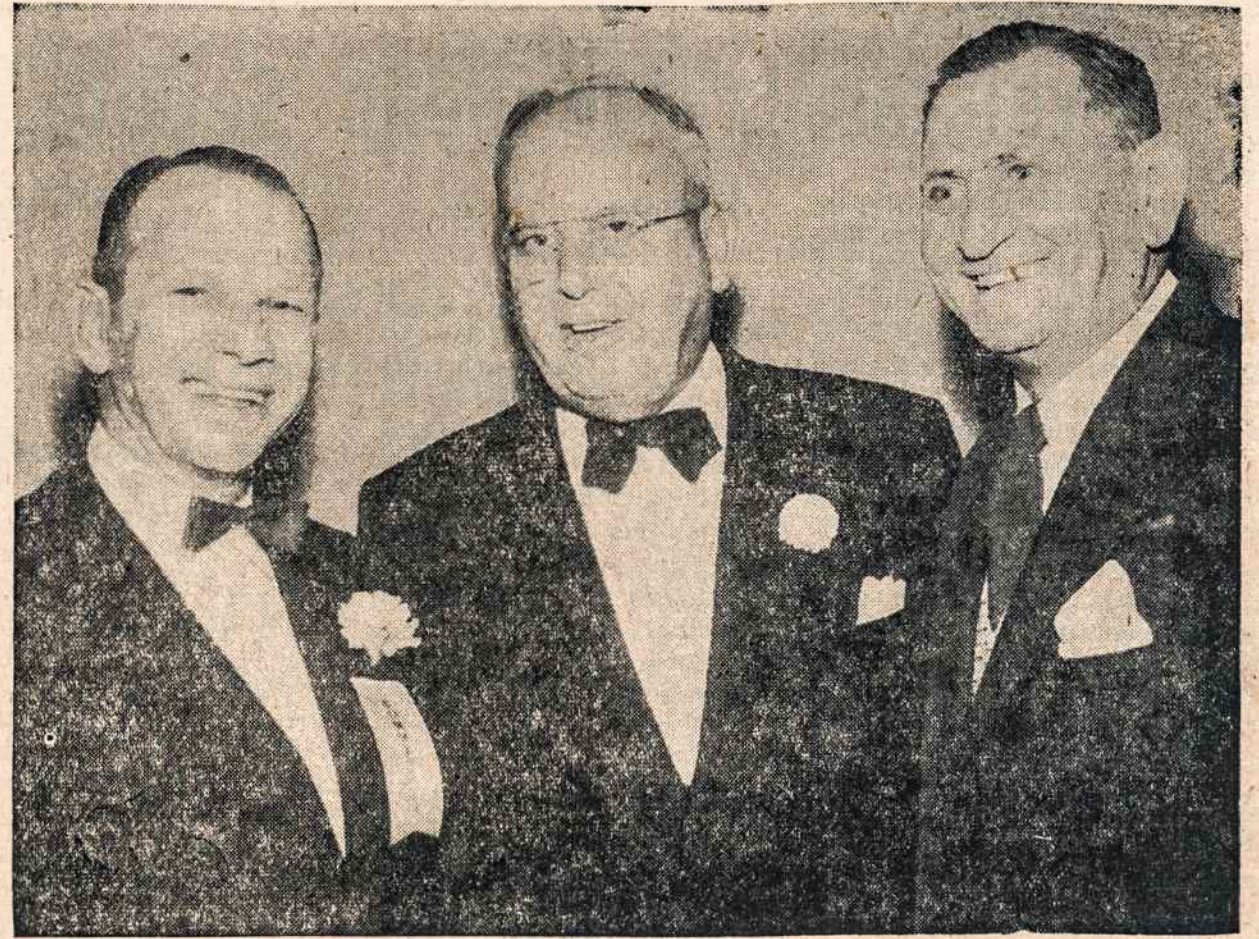
Pertraukos metu buvo renkamos aukos Altui. Surinkta \$3402.90. Didelė dalis lietuvių parodė, kad ne vien žodžiu Lietuvą vaduoja, nors netrukė ir tikiu, kurie spaudė iš salės vos tik kalbėtoji priminus sąžinės balsą. Na, o kas suskaičius tuos, kurie net į minėjimą nedrįso ateiti?

Meninėje programoje girdėjome Iną Variakojytę, kuri, akompanuojant p-lei Evelyn Balavich, padainavo Br. Budriūno Miegelio noriu ir St. Šimkaus Kur bakužė samantolus. Iššaukta plojimo dar patiekė Kačanausko Na tai kas. Jaunos dainininkės soprano balsas per mikrofoną skambėjo ir šodriai, ir maloniai.

Daug džiaugsmo įnešė scenon šmaikščiosios merginos ir lankstūs berniukai "Rugučių" pajaut išbėgę. Gal jau 2 metai mes "lenciūgėlio" nematėm Detroito, todėl ir mieli buvo tie tautinių šokių šokėjai. Nežutėko, kad rugius nupjovė ir "Našlį" nušoko, plojimą ir plojimą, kol tuos rugius "Malūnų" atvežė. O "malūnų" visiems galvas apsuiko! Šokius parengė Galina Gobienė, kurios tik rėmė publikai pamatė; akordeonu grojo Algis Pešys.

Nors jau nusisėdėjusi, publika stebėjo dar ir alkietius, vaidinančius S. Lauciaus "Paslaptingoje zonoje". Režisūra Justo Pusedrio. Vaidelis dienos nuotaikai tiko, tik gailoka, kad salės erdvė nebeatnešė teksto toliau sėdintiems.

Minėjimas baigtas 7:30 Lietuvos himnu. P. Natas

Lietuvių surengtam prez. Lincolnio minėjime Pittsburghe dalyvavo Pensilvanijos gubernatorių John S. Fine (viduryje), nusifotografavęs su C. K. Pikieliu (k.) ir Brinza iš Chicago.

Penna gubernatorių tarp lietuvių

Respublikonų County Club suruošė prez. Lincolnio 100 metų sukakties minėjimą, kuris įvyko vasario 12 William Penn viešbutyje banketo metu. Minėjimo ruošimu rūpinosi Pittsburgo Liet. Vaizbos Buto pirmininkas C. K. Pikielis, kuris yra ir Liet. Respublikonų egzektuvinio komiteto pirmininkas. Minėjimą atsilankė gub. Fine su savo svečiu iš Chicago Brinza, Cook apskrities iždininku. Gub. J. S. Fine pasakė kalbą ir įteikė Pikieliui Vasario 16-tos proga paskelbtą proklamaciją.

C. K. Pikielis yra aktyvus visuose lietuvių reikaluose ir visad darbu ir pinigų remia Lietuvos laisvinimo bylą. Vien tik Altui yra davęs daugiau kaip

\$500, o pridėjus duotą paramą Balfui ir kitoms organizacijoms, tikrai susidarytų graži suma ant tėvynės aukuro.

Los Angeles, Cal. Vasario 16 paminėjimas praėjo su dideliu pasisekimu. Miesto burmistras N. Poulson vasario 13 buvo paskelbęs "Lietuvos Respublikos Diena", išleidamas lietuvių delegaciją. Bendras paminėjimas įvyko vasario 13 d. Patriotic salėje. Aukų surinkta per 600 dol. Iš organizacijų daugiausia paaukojo ateitininkai — 110 dol., antroje vietoje Tautinės Sąjungos vietos skyrius — 60 dol. Ypač pagirtini studentai, jie organizuotai dalyvavo minėjime.

TELEPHONE:
DEARBORN 2-0819
TO PLACE
HELP WANTED ADS.
ASK FOR AD TAKER

Display

COMPTOMETER SCHOOL
Starting Every Monday
751 W. Chicago Ave.
East Chicago, Ind. (4 Corners)
Start your course any Monday night, 3:30 p.m. to 6 p.m.
6 p.m. to 8:30 p.m.
Industry needs you—that's why we're here.
East Chicago 4006
Felt & Tarrant Mfg. Co.
Mary Peterson, Mgr.

Home of
Fine Foods & Drinks
Complete selection of tasty Noon Lunches, served from 11 to 2 p.m.
Full Course Evening Dinners served from 5 to 9 p.m. daily.
Our delicious meals are prepared by The Roy Weber
Your favorite Cocktail is always available. Join us—any time.

IDLE HOUR

9110 Waukegan Road
just north of Dempster
Phone ORchard 3-9535
Morton Grove, Ill.

Stop at COLETTIS
PIZZA
Cocktail Lounge and Restaurant
2322 W. Chicago Ave.
Phone Dickens 2-3355
Pietūs patiekiami
nuo 11 A.M. iki 2 P.M.

Mes patiekiamė geriausias itališkus valgius: Pizza, Spaghetti, namie gamintus Ravioli, kepsnius, kotletus (chops).
Karta užėję, Jūs vėl grįšite. Nuosaukių kainos. Laisvai pristatome Pizza.
Pasinaudokite mūsų pasiūlymu: šis skelbimas vertas 50 c. mokant už bet kurio didumo Pizza.

NOW AVAILABLE
Western Avenue
Ball Room
for
DANCES—WEDDINGS
Modern Ball Room — Clean
Lighted Rest Rooms and Lounges
New Efficient
Check Room Equipment
Modern RCA Sound System
ALL DATES NOW OPEN

Western Avenue
Ball Room
3504 S. Western Avenue
Chicago 9, Ill. CI9 - LA. 3-1212

NEPRIKL. ŠVENTĖS KONCERTAS TURI TAPTI DIDELIU ĮVYKIU

Pasikalbėjimas su Mykolu Drosučiu

M. Drosutis, simpatingas senosios emigracijos lietuvių veikėjas, ilgametis Alto Clevelando skyriaus pirmininkas, ryšium su šio skyriaus vasario 28 d. 8 val. vak. WHK radijo stoties salėje rengiamu Lietuvos Nepriklausomybės šventės koncertu vietos spaudos atstovams atsakė į keletą klausimų.

Kodėl šiemet minėjimas rengiamas tokiu dideliu mastu?

Alto skyriaus valdyba norėjo išieiti iš įprastinių šablonu virtusių Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimo formų ir padaryti šią šventę dideliu lietuvių visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo įvykiu. Todėl pasiryžta koncertą surengti su simfoniniu orkestru, Čiurlionio ansambliu ir solistais. Koncerto tikslas yra parodyti visu pilnumu lietuviškos

dainos ir muzikos didybę bei grožį. Centre, kaip žinote, yra St. Šimkaus kantata "Atsiviekinimas su tėvyne."

Kaip sekasi parengiamieji darbai?

M. DROSUTIS, Alto Clevelando skyriaus valdybos pirmininkas.

ITALIUKAI LIETUVIŠKAI GIEDOJO

Lietuvių šv. Kazimiero pradžios mokyklos mokiniai, vadovaujami seserų pranciškiečių, šiemet vėl gražiai paminėjo Vasario 16-tą. Vasario 14 par. salė sausakimšai prisirinko mokinių ir suaugusių. Gražiai papuoštoje scenoje, tarp dvejų tautiškų vėliavų, kabėjo Lietuvos vytiš. Vaikučiai gražiai padeklamavę, pašoko tautinių šokių ir padainavo "Leiskit į tėvynę" bei kitas dainas, o kai vaidino inscenizuotą vaidelį Kenčiant Lietuva, tai daugelio žiūrovų akyse matėsi ašaros. Amsterdame lietuvių mokykla turi gerą vardą, tai daugelis ją lanko ir svetimtaučių vaikų. Net italiukai kartu su lietuviškais gražiai lietuviškai traukė Lietuvą tėvynė mūsų. Seselės mokytojos čia įdėjo daug darbo ir širdies. Garbė jom ir padėka!

Amsterdame lietuvių Nepriklausomybės sukaktį minės vasario 28 Liet. klubo salėje 3 val. p.p. Kalbės iš Chicago atvykęs Dr. Biežis. Programoje dalyvaus solistė Biežienė ir šv. Kazimiero par. choras, ved. prof. J. Olšausko. Be to, bus tautiniai šokiai.

Šv. Kazimiero parapija visu smarkumu ruošiasi švęsti 50 metų gyvavimo sukaktį. Jubilėjaus minėjimas bus gegužės 2. Ta proga pasižadėjo atvykti Albany vysk. Gibbons. Parapija per visą savo laiką yra išvariusi gilų kultūrinę ir religinę vaga. Jos gyvenime daug nusipelnė a.a. kun. J. Zidanavičius ir dabartius kleb. kun. J. Raštutis, Kun. Kęstutis Balčys rašo įdomią tos parapijos istoriją. Br. Kr.

MRS. ALVIN BADENHOP iš Petaluma, Cal., plaukdamą į New Yorką laivu "Amerika", Valentino dieną susilaukė sūnaus.

Tėvų Pranciškonu Gavėnioje vedamos misijos

- PHILADELPHIA, PA. Šv. Kazimiero parapijoj kovo 14-28 lietuviškai ir angliškai. Veda T. Juvenalis Liauba ir T. Gediminas Jočys.
- WORCESTER, Mass. Aušros Vartų parapijoj kovo 7—14 d. Veda T. Viktoras Gidžiūnas.
- CAMBRIDGE, Mass. Nekalto Prasiidėjimo P. Marijos parapijoj kovo 7-21 lietuviškai ir angliškai. Veda T. Jonas Adomavičius ir T. Gediminas Jočys.
- TORONTO, ONT. Priskikėlio parapijoj kovo 14-21 d. Veda T. Leonardas Andriekus.
- BAYONNE, N. J. Šv. Mykolo parapijoj tridienis kovo 16, 17, 18, 19 d. Veda Pranciškonai.
- AMSTERDAM, N. Y. Šv. Kazimiero parapijoj kovo 21-28 d. Veda T. Viktoras Gidžiūnas.
- CICERO, Ill. Šv. Antano parapijoj kovo 22-28 d. Veda T. Juvenalis Liauba.
- BROOKLYN, N. Y. Apreiškimo parap. kovo 28 — balandžio 11 d. vyrų ir moterų misijos. Veda T. Leonardas Andriekus.
- S. CHICAGO, Ill. Šv. Juozapo parapijoj kovo 29—balandžio 4 d. Veda T. Juvenalis Liauba.
- NORWOOD, Mass. Šv. Jurgio parapijoj kovo 31—balandžio 4. Veda T. Jonas Dibury.
- BROOKLYN, N. Y. Šv. Jurgio parapijoj balandžio 4—11. Veda T. Klemensas Zalalis.
- E. CHICAGO, IND. Šv. Kazimiero parapijoj balandžio 4—11 d. Veda T. Kęstutis Batkevičius.
- DETROIT, Mich. Apvaizdos parapijoj balandžio 11—18 d. Misijos ir 40 val. atlaidai. Veda lietuviškai ir angliškai. T. Gediminas Jočys.
- CLEVELAND, Ohio. Marijos Nuolatinės Pagelbos parapijoj balandžio 4—11 d. Veda T. Jonas Adomavičius.
- HARRISON, N. J. Sopulingosios Dievo Motinos parapijoj misijos kovo 22-28. Veda T. Jonas Adomavičius.
- ROCHESTER, N. Y. Šv. Jurgio parapijoj rekolekcijos ir 40 val. atlaidai gegužės 27—birželio 1. Veda T. Juvenalis Liauba.

Gerbiamų klebonų prašoma misijų intencija prisiminti šv. Mišiose, o tikinčiųjų pasimelsti.

Visais reikalais kreiptis į:

VERY REV. PROVINCIAL SUPERIOR
Kennebunk Port, Maine

SACHMATAI

Veda K. Merkis

Povilas Vaitonis, 1951-52 Kanados meistras, įtrauktas į Kanados valstybinę komandą, kuri rengiasi dalyvauti š. m. rugsėjo mėn. pasaulio p-bėse, Argentinoje. Ar pajėgs Vaitonis gauti iš darbovietės atleidimą 5-6 savaičių laikui, tebėra klausimas. Kanados meistras Yonfsky, kuris drauge yra Didž. Britanijos meistras, įkeltas į Kanados ir Didž. Britanijos komandas. Pastarojoje jis dalyvautų, jei Kanada į p-bes nevyktų.

Montrealio lietuviai tarp klubinėse p-bėse dalyvauja su 2 komandom. A kl.: A. Puzaruskas, J. Veliūsis, J. Zmuidzinas ir V. Širvydas.

B kl.: A. Mylė, J. Šaučiulis, R. Lukša ir M. Lesinkas.

A klasės komanda pralaimėjo ukrainiečiams 4-0. Būtų gera, kad A kl. komandą sutvirtintų Ignas Žalys, buv. Montrealio meistras, ir Boikovičius, buv. Lietuvos rinktinės žaidėjas.

Toronto p-bes laimėjo neseniai atvykęs Vengrijos meistras G. Fuster 11-0. 2. F. Anderson 10-1.

Vaitonis su Fuster susitiko tarpklubinių rungtynių metu ir laimėjo prieš jį, F. Anderson pralaimėjo Fusteriui.

Mass. State p-bėse K. Merkis užėmė 5-tą vietą, paskutiniam rate pralaimėjęs prieš Wiener. Šiose p-bėse Merkis įveikė 1953 Bostono meistrą B. Siff ir turėdamas 3½ taškų stojo į paskutinį ratą su viltimi: laimėjimo atveju būti 2-ju ir lygiųjų atveju — dalintis 2-ą vietą. Pasekmės: 1. Dr. Keilson 5½ (iš 6), 2. Wiener 4½, 3-4. S. Lyman ir B. Siff po 4, 5. K. Merkis 3½. Viso 17 dalyvių.

Mass. State Chess Ass'n metiniame suvažiavime, vasario 22 d. buvo paskelbti pasizymėję 1953 metų State šachmatininkai: Dr. Keilson ir K. Merkis. Pirmasis, kaip 1953 ir 1954 Mass. State meistras ir antrasis, kaip vienas iš keturių Amerikos korespondentinių meistrų.

Kazys Merkis išrinktas į naują MSCA vadovybę, vice-pirmininku.

Visiems yra malonu skaityti prisiminimai mūsų narsių karių iš Lietuvos Nepriklausomybės 1919-1920 metų.

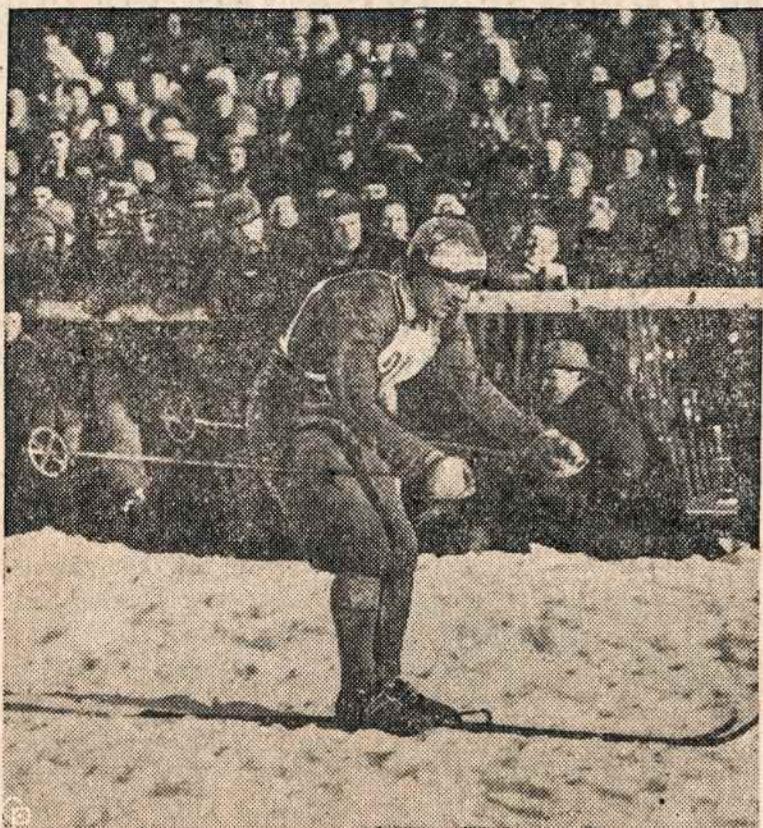
Jie yra aprašomi

Pulk. J. Petruičio LAISVĖ GINANT

I-as tomas 200 p. — \$2.00
II-as tomas 310 p. — \$3.00

Užsisakyti galima

"DARBININKO" administracijos

VEIKKO HAKULINEN, suomis, laimėjo savo kraštui pirmąją vietą ski rungtynėse Švedijoje.

ZINIOS SU IŠRADIMAIS

Britų naudingi išradimai

Kiekvienos tautos žmogus parodo savo palinkimą kasdiniams mažais darbais. Štai tokių darbų keletas:

Australijos mažų miestų burmistrai gavo nurodymą iš viršaus, kad atvykusią karalienę Elzbieta sveikindami savo sveikinimo kalbos paskaitytų tik pirmą sakinį ir paskui nutraukę kalbos raštą įduotų pa-

PAIEŠKAU

John Kalinauską, gyv. Rhineland, Wis. Zinančius prašau pranešti, už ką būsiu labai dėkingas, šiuo adresu: Adam Juodziukinas, R. R. 3, Linton, Ind.

ISIGYKITE ir perskaitykite

"Prie Vilties Kryžiaus"

Dr. J. Prunskis patraukliai rašo apie daugelio komunistų atsivertimą. Kaina — \$1.50

Užsisakyti Darbininko administracijoje arba FRANCISCAN FATHERS Kennebunk Port, Maine

ŠEIMININKĖS, būtina išigykite ir duokite savo dūkroms

Taupioji Virėja

Joje pamokoma, kaip taupiai ir tačiau skaniai galima virti lietuviškus valgius. Kaina \$2.00

Užsisakykite

Darbininko Administracijoje arba FRANCISCAN FATHERS Kennebunk Port, Maine

INCOME TAX RAPORTUS

Federalius pajamų raportus reikia pateikti iki kovo 15 d., o N. Y. valstybei — iki balandžio 15 d. Šiuos raportus gerai paruošia, ypač namų savininkams pagelbsti sutaupyti pinigų, išskaitant leidžiamus atitraukimus iš pajamų, šiame patarnavime daug metų patyręs —

J. P. MACHULIS

REAL ESTATE & INSURANCE
8656 85th St., Woodhaven 21, N. Y. Tel. Virginia 7-1896
(Jamaica linija — Forest Parkway stotis)

Norite geros—meniškos fotografijos

PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKŲ, ĮVAIRIŲ PROGŲ (vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan.) NUOTRAUKŲ; norite atnaujinti seną fotografiją?

Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAŽELIS

gvv. 422 Menahan Str., Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Skambinti tel. HYacint 7-4677

Ponas Toks atsilanko minėjime

Ponas Toks jau iš ryto nukiutino į salę ir atsistojo nugarą nugręžęs į sceną. Kai žmonės rinkosi, jis sau ramiai skaitė pasaką apie akėtvirbalį. Staigiai, it įgeltas, pašoko, nusiėmė kepurę ir riktelėjo:

— Labą dieną visiems! Atėjau padėkoti ir noriu kilniausius širdies jausmus išreikšti.

— Padėkoti? Už ką? — klausė pirmininkas, kuris pono Tokio niekad nebuvo matęs ir jis jam buvo nežinomas.

— Už pakvietimą ateiti, — pridūrė Toks.

— Bet, — mykčiojo pirmininkas, — tamstos nepažįstu ir neatsimenu, kad būčiau kada kvietęs.

— Vadiansi, manęs nekvietai — klausė Toks. — Išėity, kad pagal tamstos protavimus, aš turėčiau trūnuoti namie ir skaityti tą pačią pasaką?

— Ne. To aš nenorėjau sakyti. Aš norėjau konstatuoti tik patį faktą, kad tamsta būdamas man nežinomas, negalėjai būti mano kviečiamas.

— Aa, ot kaip! Kad taip žinota anksčiau, būčiau pasistengęs su tamsta susipažinti, bet žinok žmogus... Kaip ten bebūtų, dėkoju tamstai, lyg būtum mane pakvietęs.

— Nesuprantu, — pyko pirmininkas. — Esi man nežinomas ir užčiaupk švilpynę! Ko nori iš manęs?

— Nieko. Noriu tik pasizymėti, — aiškino ponas Toks. — Suprantu, kad manęs nežino-

damas, negalėjai nei manęs kviešti, nei man nusikalsti, bet vis vien mano išsiauklėjimas įpareigoja tamstai išreikšti padėką.

— Padėką, taip, bet tik ne už kvietimą, kurio niekad nepasiučičiau.

— Būtum susidirbęs ant vietos, — triumfavo ponas Toks, — kviesdamas mane, kurį netikėjai nė ant svieto esant. To tereikėjo ponui minėjimo pirmininkui, ha, ha, ha.

— Aš, ne... — Baikim, nenervuok manęs!

Ponas Toks atsistojo ir vėl ėmė skaityti savo pasaką apie akėtvirbalį.

Jau 12 metų, kai visi klausia "LIETUVOS Atsiminimų" RADIO VALANDŲ, kurios yra išskiriamos ŠEŠTADIENIAIS iš New Yorko stoties WEVD 1330k-107.5m DIREKTORIUS **Jokūbas J. STUKA** asistuoja Alf. PETRUTIS 1264 WHITE ST. HILLSIDE, N. J. Tel. WAverly 6-3325.

Labai gera, mokanti gražiai gyventi knygelė, tinkanti visiem, ypač jaunimui, parašyta

O. SWETT MARDEN

Džiaukis gyvenimu

Kaina tik 70 centų

Gaunama: "DARBININKO" administracijoje

PAIEŠKAU savo pusbrolio ir pusseserį Antano, Teodoros ir Vandos Gendvilų (ar Gedvilų). Anksčiau gyveno Montello, Brockton, Mass. ar Broklyn, N. Y. Rašyti: Nellie P. Petrauskas, reg. nurse, 1227 — 5th Ave., A. So., Lethbridge, Alta, Canada.

Piano—Violin—Ensemble Visiting Teacher For Years Affiliated With Leading Catholic Music Circles. Res. Phone FO 5-4914 PROFESSOR KARL KLEIN

LIETUVIŠKA GELIŲ KRAUTUVĖ "REGINA"

GĖLĖS kambarinės ir skintos vedybiniai buketai, karsažai, laidotuvėms vainikai ir gelių sėklos. Lietuviški saldainiai "RŪTA" detalai ir urmu.

Užsakymai priimami telefonu. Gėlės pristatomos betkur.

FLORIST REGINA

522 Grand Street Brooklyn, N. Y. Tel. ST 2-7909

Tel. EV. 8-9794

M. and Z. AUTO COLLISION WORKS

LIETUVIŲ SPECIALISTŲ COLLISION IR AUTO TAIŠYMO D-VE. Atliekami visi collision, dažymo ir mech. taisymo darbai. Darbas atliekamas pigiai ir sąžiningai. J. MALDUTIS, namų tel. HY 7-3247 937 GRAND STREET Z. ZALLAUSKAS, namų tel. GL. 6-8659 BROOKLYN, N. Y.

SAVINGS ACCOUNTS CORDIALLY INVITED

Latest Interest Rate **2 1/2 %** A Year Credited and Compounded Quarterly

On Regular Savings Accounts Interest starts the first of the month on sums from \$25. to \$10,000.

Deposits made on or before the 10th business day of January, April, July and October and the 3rd business day of all other months draw interest from the first of such month if left to the end of the quarterly dividend period.

THE **Kings County** SAVINGS BANK

135 BROADWAY at BEDFORD AVE. 539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue Your Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to \$10,000. Member Federal Deposit Insurance Corporation

BROOKLYN - NEW YORK

Tel. Evergreen 7-4335
Stephen Aromiskis (ARMAKAUSKAS)
Graborius - Balsamuotojas
MODERNIŠKA KOPLYCIA
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

Evergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Balla
(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLA — Direktorius
ALB. BALTRONAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

J. B. SHALINS-ŠALINSKAS
Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.
(priė Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiame garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visos miesto dalyse; veikia ventiliacija.
Tel. Virginia 7-4499

"Visiems, kurie ryžtasi vanagams nudažyti pirštus, pelėdoms papėti paausius, iš pikčiausių ragau, kurios šandien pasauli baigia paversti plūstančių ašarų ir neįspakytų kentėjimų vieta, — atimti kiekvieną, dar nespėta sudoroti būtytę" —

reikia išgyti
JURGIO JANKAUS
PO RAGANOS KIRVIU
102 p. Kaina \$1.50
Užsakymus siųsti:
DARBININKAS
680 Bushwick Ave.
Brooklyn 21, N. Y.

Užsisakykite
Darbininką 1954 m.

Stephen Bredes Jr
ADVOKATAS
37 Sheridan Ave.
Brooklyn 8, N. Y.
Tel. APplegate 7-708

SCHOLES BAKING Inc
V. Lukas — Vedėjas
532 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 4-8802
Lietuviška duona — geriausia duona. Mes kepame duonas, pyragus ir pyragėlius pagal visus skonius. Tvirtai ypatingai pyragėlių vestuvėms, krikštynoms ir kitoms iškilmingoms progoms. Užsakymai išpildomi kogeriausiai. Išvežiojame į krautuves ir privačius namus.

JOHN DERUHA, M. D.
Inkstų, pūslės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydymas
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9
Mokslus baigęs Europoje
128 E. 86th STREET NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privačiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

Tel. APplegate 7-0349
TELEVIZIJOS ir RADIO TAIŠYMAS BANGA
340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y.
Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio, stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai (record changers).
Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica.
Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA Instituto, New Yorke.
Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

Tel. Evergreen 6-5181
KARL EHMER — PORK STORES
Geros rūšies įvairios mėsos, paukštiena, dešros, kumpiai ir kiti maisto produktai šiose krautuvėse:
69-38 Myrtle Ave. 185-24 Horace Harding Blvd
Glendale, N. Y. Fresh Meadows, Flushing
136-59 Roosevelt Avenue 219-17 Jamaica Avenue
Flushing, N. Y. Queens Village, N. Y.
68-38 Forest Avenue 176 Rockaway Avenue
Ridgewood, N. Y. Valley Stream, N. Y.
60-04 Woodside Avenue 4380 White Plains Road
Woodside, N. Y. Bronx, N. Y.
19 West Post Road
White Plains, N. Y.
MAIN STORE
6202-10 MYRTLE AVE. GLENDALE 27, N. Y.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.
Kabaretas
VYT. BELECKAS, savininkas
Baras, SALĖ vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.
1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewood

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGĖS
AMERIKA, LYS ORGANIZACIJŲ DARBININKŲ IR LIETUVIŲ ŽINIAS
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO NAUJIENOS

Liet. Kat. Darbininkų klubo narių susirinkimas įvyko vasario 15 Angelių Kar. par. salėj. Buvo aptarti organizacijos 5-rių metų sukakties minėjimo reikalai. Minėjimui rengti komisija padarė pranešimą. Bilietai atspausdinti ir po du pasiūsti kiekvienam nariui platinti. Pats minėjimas bus kovo 14, 6 val. Angelių Karalienės par. salėj. Iš Liet. Tarybos veikimo pranešimą padarė P. Montvila. Vasario 16 proga kalbėjo K. Krušinskas. Kluban įstojo E. Rutkauskienė ir keli užsimokėjo nario mokesčius. Kitas susirinkimas bus kovo 8 d., 8 val. v. toj pačioj salėj.

Šv. Vardo D-jos

Angelių Karalienės par. skyriaus bendra komuniija ir mėnesinis susirinkimas buvo vasario 14 d. Nutarta gegužės mėnesį surengti bendrus pusryčius. Draugijos Ižd. M. Dailydėnas vis dar tebeserga. Sausio pabaigoje mirė ilgametis narys K. Račianskas. Nuo pat draugijos įsikūrimo jau yra išmirę 25 nariai, tai už jų vėles šias. Vietinę Federacijos nuspręsta užprašyti šv. Mišnių nušviest S. K. Lukoševičius.

LRKSA sekr. W. T. Kvetkas ir statutų komisijos nariai S. K. Lukoševičius ir P. Kubilius vasario 14 tarėsi Statler viešbutyje New Yorke dėl naujai rengiamų statuto pakeitimų.

Užgavėnių vakaras
Apraiškimo par. naudai ruošiamas vasario 28 vakare par. salėj. Programoje dainuos Agnė Skarulytė, dalyvaus ateišninkai, skautai, taut. šokių grupė, baletu studijos auklėtinės ir kt. Po programos šokiai.

Užgavėnių šokiai
rengia studentai ateitininkai Angelių Karalienės par. salėj vasario 27 d., 8 v. v. Šokių metu bus Ateitininkų Federacijos piniginio vajuos baigimas. Tą vakarą paaškęs ir laimingieji laimėję automobili, televizijos aparatą ir skalbimo mašiną. Visi kviečiami dalyvauti.

New Yorko liet. organizacijų pirmininkų ar jų įgaliotinių ir paskirų visuomenės bei kultūros sritys darbuotojų posėdis įvyks vasario 26, 7 v. v. Apraiškimo par. salėj. Jame bus išrinkta komisija spaudos atgavimo minėjimui rengti. Posėdyje dalyvauja ir Kultūros Taryba.

S. K. Lukoševičius ir V. Mikalauskas,

U. S. Power Squadrons, Brooklyno skyriaus nariai, praeitų metų pabaigoj išiaikė motorinių laivelių pilotavimo egzaminus ir dabar dar gilina savo studijas aukštesnio laipsnio jūrų kursuose, Brooklyne.

New Yorko Kat. Liet. Federacijos

atstovų susirinkimas šaukiamas vasario 26 d., 8 val. vakare Apraiškimo par. salėj. Draugijos prašomos pasiūsti atstovus ir susimokėti 2 dol. nario mokesčio. Bus ir valdybos rinkimai.

Maspetho par. choro
ruošiamas šokių vakaras įvyks šeštadienį, vasario 27, vakare par. salėj. Visi kviečiami linksmai praleisti vakarą ir paremti chora.

Kompoz. V. Bacevičiaus piano koncertui, kuris įvyks kovo 13 Town Hall New York, bilietus galima įsigyti "Darbininko" administracijoje. Kaina \$1.20, 1.80, 2.40, 3.00.

Liet. Kat. Darbininkų klubas kovo 14, 6 val. vakare Angelių Karalienės par. salėj minės 5-rių metų sukaktį. Klubas įkurtas kovo 25 d. 1949 m. Jo uždavinys suburti katalikus darbininkus ir gintis nuo bolševikų — darbininkų pavergėjų.

Long Island

Amerikos Liet. Piliiečių klubas Port Jefferson Station Midland Rd. šaukia susirinkimą kovo (March) 5 d. 8 val. vak. Visi klubo nariai kviečiami būtina atsilankyti.

Mirė Juozas Kemežis

kun. M. Kemežio tėvas, "Darbininko" skaitytojas. Laidotuvių pamaldas vyks šeštadienį, vasario 27 d. 10 val. Harrison, N. J. Sopulingos Dievo Motions parapijos bažnyčioje.

Pas dr. K. Jurgėla

vasario 20 d. pasveikinti jo doktorato proga buvo susirinkę nemaža svečių, jų tarpe Fordhamo un-to prof. O. Halecki, estų konsulas einas ministerio pareigas, Kaiv, Latvių Tarybos pirm. Stankievič ir visa eilė lietuvių.

SRG. ALBERT WILSON, Atlantic City policininkas, su radijo antena kepurėje, kurios viduje yra radijo priimtuvas.

New Yorko žurnalistų susirinkimas bus vasario 28 d., 3 val. p.p. Atletų Klube, 168 Marcy Ave., Brooklyn, N. Y. Darbų tvarkoje: valdybos rinkimai, spaudos atgavimo sukakties minėjimo klausimas ir k.

Apraiškimo par. vaikai

lanką valstybines mokyklas ir šį pavasarį eisį prie pirmos šv. Komunijos, turi registruotis vasario 28 d., po 9 val. mišnių, seselių vienuolyne.

Lietuvių Prekybos Rūmų

narių susirinkimas, į kurį kviečiami ir nenariai (biznieri, profesionalai ir ekonomistai), bus kovo 14 d. 3 v. p.p. Liet. Piliiečių klube, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

Nepriklausomybės šventės minėjimą Maspeth

Vasario 21 d. surengė ALB vietos apylinkė. Turininga kalbą pasakė prel. J. Balkūnas, Loko pirmininkas, M. Brakas, Liet. Laisvės Komiteto narys, savo paskaitoje, supažindino su Prūsų Lietuva. Meninėje dalyje dalyvavo dramos aktorė Toska Daubaraitė - Skobelkienė, vietos parapijos choras ir kvartetas, ved. muz. A. Vismino. Aukų surinkta 80 dol. Priimta keletas rezoliucijų Lietuvos laisvinimo reikalui. Minėjimą pravedė A. Sodaitis.

CAMBRIDGE, MASS.

Vasario 16-tos minėjimas

šiais metais praėjo labai pakilioje nuotaikoje. Po miesto mayoro J. J. Foley kalbos dar tarė po žodį trys advokatai: Zuzana Shallna, A. Kalinauskas iš Bostono ir P. Viščinis iš Brocktono. Jų kalbos nesikartojė. Kiekvienas įnešė ką nors naujo į jdomaus Lietuvos nepriklausomybės atgavimo klausimu.

Įžanginę kalbą pasakė kun. Al. Klimas. Jo patriotinės mintys sukėlė visų viltį dėl būsimos Lietuvos laisvės. Komp. J. Gaidelio vyrų choras padainavo 8 dainas, o R. Manomaitis su savo mamyte pagrojo akordeonais lietuviškų melodijų. Liet. mokyklos vedėja Šmitienė parodė savo auklėtinius gebančius dailiai deklamuoti. Minėjimą rengiant daug pasidarbavo J. Nausėda, inž. B. Galinis, Ir. Galinienė, J. Turauskas.

Pabaigai visus nustebino gyvas paveikslas D. Mėlynyte baigus deklamuoti: Aš norėčiau prikelti nors vieną senelį... Maironio, pakyla uždanga. Vaidilutės Gražina Remekaitė, Skripkaitė ir L. Zujūtė kūrėna amžiną ugnį. Vaidila — J. Vaitauskas skambina kanklėmis ir dainuoja senovės dainą apie Kęstutį ir Birutę. Toliau vaidilutės deklamuoja kartu: Op, op Nemunėli, iš aukūro veržiasi raudona liepsna. Reginys tikrai gražus, primenąs žilą Lietuvos senovę.

Reikia sveikinti Kearny Lietuvių Bendruomenės Apylinkės Valdybą, kuri per trumpą laiką sugebėjo į Apylinkę įleisti du naujus kultūros vienetus: vyrų chorą ir kultūros būrelį ir tuo būdu Apylinkės pajėgumą kas kart didinti. Darbo vaisiai pulkūs!

Aukų per minėjimą Lietuvos vadavimo reikalams surinkta per \$200. J. M.

Lietuvių Katalikų Darbininkų Klubas 5 metų sukaktuvį BAKIETAS
Sekmadienį, kovo - March 14 d., 6 val. vakare, Angelių Karalienės parapijos salėj, Roebing ir So. 4th St., Brooklyn, N. Y. Įžanga \$3.00.

IŠNUOMOJAMAS keturių kambarių butas su visais patogumais ir prieinama kaina. Galima naudotis ir virtuve! Nėra centralinio apšildymo. Kreiptis sekančiu adresu: Mr. Frank Vaitukaitis, 403 Chauncey St., Brooklyn 33, N. Y.

NUKRYŽIUOTOJO JEZAUS SESERŲ KONGREGACIJOS RĖMĖJŲ SEIMAS

Susirenka ŠV. PETRO LIETUVIŲ PARAPLJOJE, SO. BOSTON, MASS.
sekmadienį, kovo mėn. 7 d.

- Seimas prasidės 10 val. ryto šv. Mišiomis. Pamokslą sakys Prel. Pr. Juras, Rėmėjų Sąjungos pirmininkas.
- Posėdžių pradžia 1 val. po pietų. Posėdžių metu bus Generalės Motinos žodis, inž. K. Daugėlos paskaita ir pranešimai iš skyrių veiklos.
- Visi, kas įvertina seserų pasiaukojimą ir jų lietuviškąjį darbą mokyklose ir parapijose, maloniai kviečiami gausiai seime dalyvauti.

Rėmėjų Sąjungos Centro Valdyba

BOSTONO ŽINIOS

J. E. vysk. V. Brizgys

vasario 16-tos proga lankydamsis Bostone, ilgėnai laiką buvo sustojęs šv. Petro klebonijoje. Iš čia vasario 19 aplankė šv. Kazimiero par. mokyklą Brocktone. Tos pačios dienos popietėj lankėsi ir Cambridge, kur garbingasis svetys aplankė N. P. Marijos par. mokyklą. Vyskupą pasitiko kleb. kun. Pr. Juškaitis ir kartu su svečiu perėjo per visas klases.

Mykolo Venio

pastangomis atremontuota parapijos klebonijos virtuvė. Išlaidas apmokėjo Juozas Casper, kuriam klebonas viešai padėkojo.

J. N. Seserų rėmėjų

susirinkimas įvyks vasario 26, 8 val. vakare salėj po bažnyčia. Bus tariamasi dėl kovo 7 įvyksiančio So. Bostone seserų rėmėjų seimelio. Tuo pat laiku salės priekambary bus Kat. Federacijos Bostono sk. susirinkimas. Organizacijos prašomos atsūsti atstovus.

Inž. A. Vaitiekūnas,

mokslus baigęs Vienos universitete, dirbęs Kaune kariuomenės tyrimo laboratorijoje ir universitete, vasario 19 d. Fordhamo universitete, už disertaciją "Actiliniai junginiai" gavo daktaro laipsnį. Dabar dirba General Cigars tyrimo laboratorijoje Lancaster, Pa.

Solistė St. Daugėlienė dainuos N. J. Seserų rėmėjų seimely kovo 7 d.

Šv. Vardo D-jos

vyrų pasiryžo atremontuoti prie E. 7 St. esančią parapiją programą kaip saugotis prieš oro puolimą. Programa pavadinta "Namų apsaugos pratybos" ir joje nurodomi 7 pagrindiniai veiksmai: 1. įsiruošimas slėptuvių, 2. kas darytina išgirdus pavojų, 3. namo apsauga nuo ugnies, 4. ugnies gesinimo metodai, 5. kaip gelbėti gyvybę, 6. kas darytina užgriuvus, 7. maisto ir vandens atsargos. Šie nurodymai yra atspausdinti atskiru leidiniu. Taip pat kreipiamasi į radijo ir televizijos siųstuvus, kad savo programose atkreiptų klausytojų dėmesį į tinkamą pasiruošimą.

Bostono miesto

civilinės apsaugos departamentas yra paruošęs smulkia programą kaip saugotis prieš oro puolimą. Programa pavadinta "Namų apsaugos pratybos" ir joje nurodomi 7 pagrindiniai veiksmai: 1. įsiruošimas slėptuvių, 2. kas darytina išgirdus pavojų, 3. namo apsauga nuo ugnies, 4. ugnies gesinimo metodai, 5. kaip gelbėti gyvybę, 6. kas darytina užgriuvus, 7. maisto ir vandens atsargos. Šie nurodymai yra atspausdinti atskiru leidiniu. Taip pat kreipiamasi į radijo ir televizijos siųstuvus, kad savo programose atkreiptų klausytojų dėmesį į tinkamą pasiruošimą.

LDS So. Bostono 1-mos kuopos

vasario 28 d. 3 val. p.p. salėj po bažnyčia įvyks svarbus susirinkimas. Nariai raginami atsivesti norinčių stoti naujų narių. Ta proga galės dar nesumokėję atsilyginti už "Darbininką".
Valdyba

St. ir V. Minkų

radijo programai, pirmajai N. Anglijoj, sukanka 20 m. Sukakčiai paminėti, kovo 7 So. Bostono Liet. Pil. Klube 3 val. popiet rengiama "Talentų popietė." Užsirašyti kviečiami pas St. Minkų, 502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Už geriausių talentų parodymą skiriamos dvi piniginės premijos suaugusiems ir dvi vaikams. Jury komisiją sudaro kons. adv. A. Shallna, mokykl. K. Mockus, Al. Plevokaitė, St. Santvaras ir Dr. Genė Stapulionis. Po programos užkandžiai, "šurum-burum" ir šokiai.

Pakrikštyti

vasario 20 Vytauto ir Teresės Izbickių sūnus, Eduardo ir Vytenio vardais, Tėvai gyvena 706 Metropolitan Ave., High Park, Vinco ir Olgos Yuškauskų dukte Marijonos vardu. Tėvai gyvena 219 I St., So. Bostone.

Vasario 21 Eduardo ir Aleksandro Bajerčių sūnus Arnoldo ir Eduardo vardais. Tėvai gyvena Sydney St., Dorchester; Martyno ir Eleonoros Yankauskų dukte Marijos ir Eleonos vardais.

Jau galima gauti

J. Ambrazevičiaus, A. Skrupskelienės, A. Vaičiūliaičio

NAUJIEJI SKAITYMAI

Ketvirtoji pataisyta laida, 224 p., kaina 2,50 dol. Užsakymai siunčiami:

"DARBININKAS"
680 Bushwick Ave.
Brooklyn 21, N. Y.

BARASEVICIUS ir SŪNUS FUNERAL HOME

254 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. South Boston 8-2590

WAITKUS FUNERAL HOME

197 Webster Avenue
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių direktorius ir
balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šer-
menims dykai. Aptarnauja Cam-
bridge ir Bostono kolonijas žem-
miausiomis kainomis. Kainos tos
pačios ir kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

ZALETSKAS FUNERAL HOME

564 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Gaboriniai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermentims dykai.
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
South Boston 8-2609

Lithuanian Furniture Co.

MOVERS —
SO 8-4618
INSURED and BONDED
Local and Long Distance Mover
SO. BOSTON, MASS.
326-328 W. Broadway

NERVINĖ

Alexander's Nervinė, kuri turėtų veikti nuo nervų ligų, yra mišinys stiprių ir brangiausių šaknų, žiedų, žievių ir žolių, ir tas mišinys padeda nuo viso-
kių nervų suirimo, galvos skaudėjimų, kvaišimų, isterijos, rūpesčio, susikrimitimo, bėmėgės, karščiavimų, išgaš-
čio, persidirbimo ir kitų nervinių negalavimų. Gerdamas tą mišinį gauni maistą nervams. Šios gyduolės kainuoja \$5.00 svaras. Už \$2.00 prisium-
čiame 5 uncijas. I Kanadą \$2.25.

ALEXANDER'S CO.

414 Broadway
South Boston 27, Mass.

Skaitykite ir plafinkite "Šv. Pranciškaus Varpelį!"

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINEJIMAS KEARNY

Lietuvos Nepriklausomybės 36 metų sukakties minėjimą šiemet surengė Lietuvių Bendruomenės Kearny Apylinkė vasario 14 d. Lietuvių Pol. Klubo salėj.

Savo gausiu atsilankymu Kearny - Harrison lietuviai parodė didelę meilę savam kraštui ir begalinį troškimą būti laisvais ir nepriklausomais.

Atidarydamas minėjimą Lietuvių Bendruomenės Kearny Apylinkės pirmininkas muz. Alg. Kačanauskas pasakė jautrų ir momentui pritaikintą žodį, o kleb. kun. L. Voicekauskas sukalbėjo maldą. Amerikos ir Lietuvos himnus sugiedojo solistė G. Mozur.

Be kalbų ir sveikinimų matėme gražią meninę dalį. Šį kartą pasirodė Lietuvių Bendruomenės Kearny Apylinkės kultūros būrelis su deklamacijomis ir gyvu paveikslu, šeštadieninės mokyklos mažosios mokinės ir solistė su lietuviškomis dainomis.

Pirmasis prabilo advokatas A. Salvest (Selvestravicius). Jis ragino nepalūžti kovoje dėl Lietuvos laisvės, nes, anot jo, plėšriajai Rytų meškai neužilgo, gal greičiau negu mes manome, ateis galas.

Ilgas ir įtikinančias kalbas pasakė iš New Yorko atvykęs sveičias V. Rastenis ir kleb. kun. L. Voicekauskas.

V. Rastenis nušvietė mūsų neilgai trukusį džiaugsmą — laisvę ir dabartinę tragišką Lietuvos būklę. Priminė, kad daugiau turėtume aukotis dėl Lietuvos laisvės.

Kleb. kun. L. Voicekauskas siejolosi lietuviybės išlaikymu. Ragino vaikus leisti į šeštadieninę mokyklą, rūpintis, kad vaikai eitų į mokslius, o ne į fabrikus. Suatugusiems siūlė įsteigti kursus lietuvių kalbai mokytis.

Adv. Ch. Paulius džiaugėsi pasiektais laimėjimais, garsinant Lietuvos vardą ir keliant Nepriklausomybės reikalą. Jis pranešė linksmą žinią, kad New Jersey gubernatorius R. Meyner viešai deklaravo šioje valstybėje Vasario Sešioliktąją, kaip Lietuvos Nepriklausomybės dieną. Perdavė gubernatoriaus linkėjimus lietuviams.

N. J. Lietuvių Tarybos pirmininkas ir šios Apygardos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Jokūbas Stukas persakė gubernatoriaus R. Meyner atsisaukimą - deklaraciją N. J. lietuviams. Gubernatorius savo atsisaukimą - dekla-

raciją baigia lietuviškai: "Lai gyvuoja laisva Lietuva."

Kearny miesto mayoro vardu sveikino jo pagelbininkas T. Bergen.

Meninėje dalyje puikiai pasirodė Lietuvių Bendruomenės Kearny Apylinkės vyrų choras, vadovaujamas muz. Alg. Kačanausko. Išpildė: Šienpiuvių dainą — V. Medonio, Jau pravertos dvaro stonios — Stepo Grauzinio, Ramovėnų maršą — Gailevičiaus ir Gint tėvynę — Jonušo. Publikai prašant, reikėjo chorui net pakartotina dainuoti.

Taip pat su dideliu pasitenkinimu buvo išklaustos solistės G. Mozur išpildytos dainos: Mano gimtinė ir Vai gražu. Gražiai padeklamavo eileraščius D. Mėlynyte — Lietuva — Jono Aleksandriškio, Povilas Bivainis Lietuvai Petro Ūso ir mažosios: Jūratė Barzdukaitė ir Aušra Romanaukaitė drauge — Atminti tėvynę — Jono Kmito.

Pabaigai visus nustebino gyvas paveikslas D. Mėlynyte baigus deklamuoti: Aš norėčiau prikelti nors vieną senelį... Maironio, pakyla uždanga. Vaidilutės Gražina Remekaitė, Skripkaitė ir L. Zujūtė kūrėna amžiną ugnį. Vaidila — J. Vaitauskas skambina kanklėmis ir dainuoja senovės dainą apie Kęstutį ir Birutę. Toliau vaidilutės deklamuoja kartu: Op, op Nemunėli, iš aukūro veržiasi raudona liepsna. Reginys tikrai gražus, primenąs žilą Lietuvos senovę.

Reikia sveikinti Kearny Lietuvių Bendruomenės Apylinkės Valdybą, kuri per trumpą laiką sugebėjo į Apylinkę įleisti du naujus kultūros vienetus: vyrų chorą ir kultūros būrelį ir tuo būdu Apylinkės pajėgumą kas kart didinti. Darbo vaisiai pulkūs!

Aukų per minėjimą Lietuvos vadavimo reikalams surinkta per \$200. J. M.

Šv. Petro ir Povilo parapijos Elizabeth, N. J.

KLEBONUI

KUN. M. KEMĖSIUI,

liūdinčiam dėl savo tėvelio mirties, reiškiame nuoširdžią užuojautą.

T. T. Pranciškoniai,

"Darbininko" Redakcija ir Administracija